

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

[REDACTED]

Vertrouwelijk/Aangetaald

Brinkhof NV

[REDACTED]
De Lairessestraat 111-115
1075 HH AMSTERDAM

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Contactpersoon
[REDACTED]

Onderwerp
Besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan VoetbalTV

Geachte [REDACTED]

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft besloten aan VoetbalTV een bestuurlijke boete op te leggen. Het besluit treft u bijgaand aan.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

[REDACTED]
ir. M.J. Verdier
Vicevoorzitter

Bijlage:
Besluit

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Verzonden op 16 juli 2020

VoetbalTV B.V.

██████████ ██████████ ██████████ ██████████
Rietlandpark 333

1019 DW AMSTERDAM

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
██████████

Contactpersoon
██████████ ██████████

Onderwerp
Besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete

Geachte heren,

De Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) heeft besloten aan VoetbalTV B.V. (hierna: VoetbalTV) een bestuurlijke boete van € 575.000,-- op te leggen, omdat VoetbalTV in de periode van (in ieder geval) augustus 2018 tot heden structureel video-opnamen heeft gemaakt van een groot aantal amateurvoetbalwedstrijden, deze beelden verder heeft verspreid onder een groot publiek via de VoetbalTV-app en via de analyse tools van de clubs. Daarmee heeft VoetbalTV persoonsgegevens verwerkt van een groot aantal amateurvoetballers van alle niveaus, waaronder veel minderjarigen, terwijl hiervoor geen verwerkingsgrond aanwezig was. Dit is in strijd met artikel 6, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG), in samenhang met artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de AVG.

Hierna wordt het besluit nader toegelicht. Hoofdstuk 1 betreft een inleiding en hoofdstuk 2 beschrijft het wettelijk kader. In hoofdstuk 3 worden de belangrijkste feiten in deze zaak op een rij gezet. In hoofdstuk 4 beoordeelt de AP de feiten op grond van het wettelijk kader en wordt geconcludeerd dat VoetbalTV de AVG heeft overtreden. In hoofdstuk 5 wordt de hoogte van de bestuurlijke boete gemotiveerd. Tenslotte bevat hoofdstuk 6 het dictum en de rechtsmiddelenclausule.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

1. Inleiding

1.1 Betrokken rechtspersoon

1. VoetbalTV B.V. is statutair gevestigd te Zeist, kantoorhoudende aan Rietlandpark 333, 1019 DW Amsterdam en is ingeschreven bij de Kamer van koophandel onder nummer 72179325.¹ VoetbalTV is op 17 juli 2018 opgericht.
2. VoetbalTV is een initiatief van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) in samenwerking met het mediabedrijf Talpa Network B.V. (Talpa Network), die beide 50% van de aandelen in de joint venture VoetbalTV houden. VoetbalTV is gestart in 2017 met een pilot-fase.² Vanaf augustus 2018 is VoetbalTV begonnen met een verdere uitrol.³
3. De doelen volgens de statuten⁴ van VoetbalTV zijn:
 - a. het ontwikkelen, verbeteren en in stand houden van een social platform voor primair alle voetballers die vallen onder verantwoordelijkheid van de sectie amateurvoetbal van de KNVB, maar waarbij ook anderen zich kunnen aansluiten, onder de benaming: "VoetbalTV";⁵
 - b. ~~het ontwikkelen, verbeteren en in stand houden van een analyse-instrument voor elke voetbalclub die lid is van de KNVB en die zich bij VoetbalTV wil aansluiten, waartoe wedstrijden van de desbetreffende voetbalclubs door middel van (in ieder geval) slimme camera's volautomatisch worden geregistreerd en de beelden daarvan, al dan niet live, kunnen worden uitgezonden;~~
[...]
het vorenstaande al of niet in samenwerking met derden en met inbegrip van het verrichten en bevorderen van alle handelingen die daarmee direct of indirect verband houden, alles in de ruimste zin.
4. Op de website van VoetbalTV is haar dienstverlening beschreven als: "VoetbalTV is hét videoplatform voor het amateurvoetbal, beschikbaar voor alle clubs, spelers en fans. We maken met behulp van 'slimme' camera's volautomatisch videoregistraties van vele tienduizenden wedstrijden in het amateurvoetbal vanuit de 3de Divisie en lagere klassen bij de senioren. En alle jeugdteams vanaf 13 jaar. [...] Via VoetbalTV kunnen spelers, coaches, scheidsrechters en fans hun mooie voetbalmomenten terugkijken, analyseren, verzamelen en delen met vrienden, familie, volgers en fans. Onze videoredactie geeft je daarbij een kijkje achter de schermen en op de amateurvelden via

¹ Uittreksel Kamer van Koophandel, 27 september 2019.

² <https://www.knvb.nl/nieuws/assist/assist/37614/knkv-breidt-pilot-voetbalv-uit-bij-meerdere-verenigingen> (31-08-2017).
<https://www.knvb.nl/nieuws/amateurvoetbal/uitgelicht/42544/knkv-en-talpa-network-lanceren-voetbalv> (23-11-2017).

³ Samenwerkingsovereenkomst KNVB/Talpa 17 juli 2018, bijlage 2a bij brief van VoetbalTV van 17 januari 2019.
<https://www.knvb.nl/nieuws/assist/assist/37614/knkv-breidt-pilot-voetbalv-uit-bij-meerdere-verenigingen> (31-08-2017).

⁴ Artikel 3 van de Statuten, oprichtingsakte van 17 juli 2018.

⁵ Zie ook het onderdeel activiteiten in het uittreksel Kamer van Koophandel, 27 september 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

interviews met spelers, een analyse van de coaches en allerlei leuke clubspecials en challenges. [...]."⁶

1.2 Procesverloop

5. Begin september 2018 verschenen berichten in de media⁷ waarin VoetbalTV aankondigde dat zij na een pilotfase, officieel van start zou gaan met het platform VoetbalTV.
6. Op 10 september 2018 heeft de AP gereageerd op een bericht op Twitter over VoetbalTV: "Plannen voor @VoetbalTV roepen idd veel privacyvragen op. Mensen hebben zorgen over privacy. De AP gaat daarom met de @KNVB in gesprek. Het is een groot goed om je onbespied te mogen wanen, geldt zeker voor kinderen".
7. Op 3 oktober 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de AP en vertegenwoordigers van VoetbalTV, de KNVB en Talpa Network over het nieuwe initiatief "VoetbalTV".
8. Bij brief van 5 december 2018 heeft de AP VoetbalTV ervan in kennis gesteld dat zij een onderzoek is gestart naar de verwerking van persoonsgegevens door VoetbalTV met als doel om vast te stellen of VoetbalTV een wettelijke grondslag heeft als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de AVG voor het verwerken van videobeelden van spelers en andere betrokkenen op en rond het voetbalveld. Onder 'verwerken' van videobeelden is door de AP in ieder geval verstaan het verzamelen of opnemen van beeldmateriaal via videocamera's en het verder verwerken van die beelden, waaronder het bewaren en verspreiden via de app. Tevens heeft de AP bij dezelfde brief informatie opgevraagd in het kader van het onderzoek.
9. Bij brief van 17 januari 2019 heeft VoetbalTV gereageerd op het informatieverzoek van de AP en documentatie naar de AP gestuurd.
10. Bij brief van 15 mei 2019 heeft de AP het conceptrapport met haar bevindingen en conclusies aan VoetbalTV gezonden en gelegenheid gegeven tot het geven van een schriftelijke reactie.
11. Bij brief van 25 juni 2019 heeft VoetbalTV van deze gelegenheid gebruik gemaakt.
12. Op 6 augustus 2019 heeft de AP een verslag van ambtshandelingen opgesteld, waarin is vastgelegd dat van het scherm van een tablet waarop de VoetbalTV-app draait, op 17 januari 2019 en 21 januari 2019 een aantal beelden (foto's en een deel van een wedstrijd op video) zijn vastgelegd ten behoeve van het onderzoek naar de VoetbalTV-app.
13. Op 12 september 2019 heeft de AP een verslag van ambtshandelingen opgesteld, waarin is vastgelegd dat op 22 oktober 2018 en 22 november 2018 van de website www.voetbalTV.nl een drietal documenten is opgevraagd, de tekst is opgeslagen in het systeem van de AP in afzonderlijke Word-

⁶ www.voetbalTV.nl/over_ons/ (27-12-2018).

⁷ "Big Brother en commercie vermoorden amateurvoetbal" (<https://www.hpdetijd.nl/2018-09-09/voetbalTV/>).

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

bestanden, en daarna is geprint, met als doel deze informatie vast te leggen voor het dossier van het onderzoek naar VoetbalTV.

14. Bij e-mail van 20 september 2019 heeft VoetbalTV de AP bericht over haar aangepaste privacy- en cookiebeleid.
15. Op 6 november 2019 heeft de AP het definitieve onderzoeksrapport 'VoetbalTV, Verwerken videobeelden door VoetbalTV BV, november 2019' aan VoetbalTV toegezonden. De AP heeft daarin geconcludeerd dat VoetbalTV, nu zij zonder verwerkingsgrond videobeelden van een groot aantal amateurvoetbalwedstrijden heeft opgenomen en deze beelden verder heeft verspreid onder een groot publiek via de VoetbalTV-app en via de analyse tools, artikel 6, eerste lid, van de AVG in samenhang met artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de AVG, heeft overtreden.
16. Bij brief van 15 november 2019 heeft VoetbalTV zich tot het bestuur van de AP gericht. Zij heeft daarin gewezen op de schadelijke gevolgen die het onderzoek van de AP veroorzaakt voor VoetbalTV en haar zienswijze naar voren gebracht over het nog te formuleren voornemen tot handhaving.
17. Bij brief van 22 november 2019 heeft de AP naar VoetbalTV een voornemen tot handhaving verzonden tezamen met het voornoemde onderzoeksrapport en de onderliggende documentatie, waarbij VoetbalTV tevens in de gelegenheid is gesteld een zienswijze kenbaar te maken.
18. VoetbalTV heeft bij brief van 29 november 2019 schriftelijk haar zienswijze gegeven.
19. Op 5 december 2019 heeft ten kantore van de AP een zienswijzezitting plaatsgevonden waarbij VoetbalTV mondeling haar zienswijze heeft toegelicht.
20. Bij e-mail van 16 december 2019 heeft VoetbalTV - zoals afgesproken tijdens de zienswijzezitting - nog een aantal door de AP tijdens de zienswijzezitting gestelde vragen beantwoord.
21. Bij brief van 19 december 2019 heeft de AP het verslag van de zienswijzezitting aan VoetbalTV toegezonden. Bij e-mail van 10 januari 2019 heeft VoetbalTV opmerkingen bij het verslag toegezonden aan de AP. Bij e-mail van 15 januari 2019 heeft de AP de ontvangst hiervan bevestigd en medegedeeld dat de opmerkingen aan het verslag zullen worden gehecht.
22. Bij brief van 13 februari 2020 heeft VoetbalTV de AP gewezen op de termijnoverschrijding in het handhavingstraject en de AP in gebreke gesteld.
23. Bij brief van 20 mei 2020 heeft VoetbalTV beroep ingediend wegens het niet tijdig beslissen.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

2. Wettelijk kader

2.1 Reikwijdte AVG

24. Ingevolge artikel 2, eerste lid, van de AVG is deze verordening van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.
25. Ingevolge artikel 3, eerste lid, is deze verordening van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de activiteiten van een vestiging van een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker in de Unie, ongeacht of de verwerking in de Unie al dan niet plaatsvindt.
26. Ingevolge artikel 4 wordt, voor zover hier van belang, voor de toepassing van deze verordening verstaan onder:
- 1) "persoonsgegevens": alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene") [...];
 - 2) "verwerking": een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés [...]; [...]
 - 7) "verwerkingsverantwoordelijke": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; [...]; [...]
 - 9) "ontvanger": een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan, al dan niet een derde, aan wie/waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt. [...];
 - 10) "derde": een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan, niet zijnde de betrokkene, noch de verwerkingsverantwoordelijke, noch de verwerker, noch de personen die onder rechtstreeks gezag van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker gemachtigd zijn om de persoonsgegevens te verwerken;
 - 11) "toestemming" van de betrokkene: elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem desbetreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt; [...].'
27. In overweging 26 van de AVG is het volgende opgenomen: [...]"Om te bepalen of een natuurlijke persoon identificeerbaar is, moet rekening worden gehouden met alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, bijvoorbeeld selectietechnieken. Om uit te maken of van middelen redelijkerwijs valt te verwachten dat zij zullen worden gebruikt om de natuurlijke persoon te identificeren, moet rekening worden gehouden met alle objectieve factoren, zoals de kosten van en de tijd benodigd voor identificatie, met inachtneming

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerking en de technologische ontwikkelingen."
[...].

2.2 Beginselen: rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie & doelbinding

28. Artikel 5 van de AVG bevat de beginselen inzake de verwerking van persoonsgegevens. Ingevolge het eerste lid, aanhef, en onder a, van dit artikel, moeten persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is („rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie”).

2.3 Grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens

29. In artikel 6, eerste lid, van de AVG, staat:
'De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:
- a) de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens voor een of meer specifieke doeleinden;
 - b) de verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of om op verzoek van de betrokkene vóór de sluiting van een overeenkomst maatregelen te nemen;
 - c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;
 - d) de verwerking is noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of van een andere natuurlijke persoon te beschermen;
 - e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
 - f) de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.
- De eerste alinea, punt f), geldt niet voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken.'

2.4 Uitzonderingen

30. Artikel 85 van de AVG betreft de verwerking en vrijheid van meningsuiting en van informatie. Hierin staat:
- '1. De lidstaten brengen het recht op bescherming van persoonsgegevens overeenkomstig deze verordening wettelijk in overeenstemming met het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, daaronder begrepen de verwerking voor journalistieke doeleinden en ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingvormen.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

2. Voor verwerking voor journalistieke doeleinden of ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen stellen de lidstaten uitzonderingen of afwijkingen vast van hoofdstuk II (beginselen), hoofdstuk III (rechten van de betrokkene), hoofdstuk IV (de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker), hoofdstuk V (doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties), hoofdstuk VI (onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten), hoofdstuk VII (samenwerking en coherentie) en hoofdstuk IX (specifieke gegevensverwerkingssituaties) indien deze noodzakelijk zijn om het recht op bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming te brengen met de vrijheid van meningsuiting en van informatie.'
31. Artikel 43 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) betreft uitzonderingen inzake journalistieke doeleinden of academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen. Hierin staat:
- '1. Deze wet, met uitzondering van de artikelen 1 tot en met 4 en 5, eerste en tweede lid, is niet van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke doeleinden en ten behoeve van uitsluitend academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen.
2. De navolgende hoofdstukken en artikelen van de verordening zijn niet van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke doeleinden en ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen; a. artikel 7, derde lid, en artikel 11, tweede lid; b. hoofdstuk III; c. hoofdstuk IV, met uitzondering van de artikelen 24, 25, 28, 29 en 32; d. hoofdstuk V; e. hoofdstuk VI; en f. hoofdstuk VII.'
32. Overweging 153 van de AVG bepaalt hierover het volgende: 'In de wetgeving van de lidstaten moeten de regels betreffende de vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van journalistieke, academische, artistieke en/of literaire uitdrukkingsvormen in overeenstemming worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening. Voor de verwerking van persoonsgegevens enkel voor journalistieke doeleinden of ten behoeve van academische, artistieke en literaire uitdrukkingsvormen moeten afwijkingen van of uitzonderingen op een aantal bepalingen van deze verordening worden ingesteld, teneinde indien nodig het recht op bescherming van persoonsgegevens te verzoenen met het recht op de vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals dat in artikel 11 van het Handvest is vastgelegd. Dit dient met name te gelden voor de verwerking van persoonsgegevens voor audiovisuele doeleinden en in nieuws- en persarchieven. De lidstaten moeten derhalve wettelijke maatregelen treffen om de uitzonderingen en afwijkingen vast te stellen die nodig zijn om een evenwicht tussen die grondrechten tot stand te brengen. De lidstaten dienen dergelijke uitzonderingen en afwijkingen vast te stellen met betrekking tot de algemene beginselen, de rechten van betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker, de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties, de onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten, samenwerking en coherentie, en betreffende specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking. Indien die uitzonderingen of afwijkingen per lidstaat verschillen, is het recht van de lidstaat waaraan de verwerkingsverantwoordelijke is onderworpen, van toepassing. Gelet op

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

het belang van het recht van vrijheid van meningsuiting in elke democratische samenleving, dienen begrippen die betrekking hebben op die vrijheid, zoals journalistiek, ruim te worden uitgelegd.'

3. Feiten

33. In dit hoofdstuk worden de voor het besluit relevante feiten opgesomd.
34. Op grond van het rapport met bevindingen, de onderliggende documentatie en de zienswijze van VoetbalTV komt de AP tot de vaststelling van de volgende relevante feiten.
35. Bij de KNVB aangesloten amateurvoetbalverenigingen die gebruik willen maken van de diensten van VoetbalTV kunnen daartoe een overeenkomst sluiten met VoetbalTV. Deze door VoetbalTV opgestelde standaardovereenkomst behelst - samengevat - het volgende:⁸
- VoetbalTV plaatst en onderhoudt camera's langs een of meer velden van de vereniging en plaatst en onderhoudt een server bij de vereniging.
 - De vereniging plaatst door VoetbalTV aangeleverde informatieborden bij de ingang van het sportcomplex en andere duidelijk zichtbare plaatsen. De vereniging draagt zorg voor een voldoende snelle internetverbinding.
 - De vereniging betaalt een vergoeding aan VoetbalTV voor de plaatsing van de camera's en server en de verzekering daarvan en voor gebruik van analysemogelijkheden.
 - VoetbalTV verkrijgt alle intellectuele eigendomsrechten op de beelden die de camera's maken van voetbalwedstrijden. VoetbalTV publiceert de beelden van wedstrijden live en on demand integraal op het VoetbalTV-platform.
 - De vereniging krijgt de mogelijkheid tot gebruik van '180-graden-beelden' van wedstrijden en/of trainingen voor analysedoeleinden. De analyses kunnen worden uitgevoerd met door VoetbalTV ontwikkelde software of door eigen software van de vereniging. Deze beelden worden niet openbaar gemaakt via het platform en zijn alleen voor de vereniging beschikbaar.
 - VoetbalTV krijgt het recht om beeldopnamen/journalistieke items te maken door de redactie van VoetbalTV bij de vereniging.
 - VoetbalTV plaatst enkel camera's op hele voetbalvelden, niet op halve pupillen-velden. Volgens VoetbalTV betekent dit dat in de regel geen spelers van onder de 13 jaar worden opgenomen, aangezien die op halve velden spelen.⁹ Dit is niet volledig uit te sluiten bijvoorbeeld in het geval een team of een club een invaller van jonger dan 13 jaar inzet.¹⁰
 - De contractperiode is drie jaar, die per seizoen stilzwijgend wordt verlengd.
36. VoetbalTV plaatst camera's op een punt ter hoogte van de middenlijn van een voetbalveld op enkele meters hoogte. Deze camera's nemen tijdens de wedstrijden het gehele veld continu in beeld. Softwarematig wordt de bal via beeldherkenning gevolgd om slechts het relevante deel van het spel

⁸ Brief van VoetbalTV van 17 januari 2019, bijlage 3a en 3b.

⁹ Brief van VoetbalTV van 17 januari 2019.

¹⁰ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

uit te zenden via het platform. VoetbalTV beheert de server waarop de beelden worden opgeslagen en biedt de aangesloten voetbalverenigingen software voor analysedoeleinden.¹¹ De opnametijd begint iets voor de wedstrijd en gaat nog enkele minuten na het einde door. De camera's nemen daarbij behalve het veld ook een deel van het omliggende terrein van de vereniging op. Daardoor kunnen bezoekers die langs de lijn staan oflopen mede in beeld komen. Verenigingen kunnen aangeven waar de 'dode hoek' van de camera's zich bevindt, zodat bezoekers buiten beeld kunnen gaan staan.

37. De resolutie van de videobeelden die via de app beschikbaar zijn is 1280 x 720 pixels. De resolutie van de videobeelden die beschikbaar zijn via het analyseplatform (de 180-graden-beelden) is 1920 x 1080 pixels.¹²
38. De borden met informatie over de beeldopnamen die worden geplaatst door de voetbalverenigingen bevatten een QR-code met verwijzing naar de website van VoetbalTV waar mensen meer informatie kunnen vinden en zijn voorzien van iconen.
40. Een ieder kan een account aanmaken voor het VoetbalTV-platform en wedstrijden met live-views en on-demand terugkijken via de gratis app van VoetbalTV. Wedstrijdbeelden zijn maximaal een jaar zichtbaar op het platform.¹³ ~~Leden van de KNVB kunnen hun lidmaatschap koppelen aan het VoetbalTV-account, waarmee informatie over hun vereniging en team aan het account wordt gekoppeld. Spelers kunnen na deze koppeling fragmenten uit wedstrijden van hun team 'knippen' en delen via het platform. Deze beelden kunnen niet worden gedownload en/of naar andere social media worden geüpload.¹⁴~~
41. Sinds 1 februari 2018 tot medio januari 2019 zijn er ongeveer 2300 wedstrijden opgenomen, waarvan ongeveer 800 van teams met kinderen onder de 16 jaar.¹⁵ De camera's waren volgens de stand van zaken in december 2019 ieder weekeinde in werking.¹⁶ Ten tijde van het onderzoek waren 74 verenigingen¹⁷ aangesloten, in december 2019 waren dat er 153.¹⁸ Het aansluiten bij VoetbalTV is op vrijwillige basis. In de overeenkomst tussen de vereniging en VoetbalTV staat dat de vereniging voor zover deze voor de nakoming van de verplichtingen uit de overeenkomst toestemming nodig heeft van derden, waaronder haar leden, de vereniging hiervoor zal zorgdragen en dat de vereniging haar leden zal informeren over VoetbalTV en de deelname aan VoetbalTV.¹⁹

¹¹ Brief van VoetbalTV van 17 januari 2019, bijlagen 3a en 3b.

¹² Brief van VoetbalTV van 17 januari 2019.

¹³ Privacy- en cookiebeleid, artikel 6.

¹⁴ In de brief d.d. 17 januari 2019 geeft VoetbalTV aan geen plannen te hebben voor een dergelijke koppeling, maar sluit niet op voorhand uit dat dit in de toekomst alsnog gebeurt. Indien zulks aan bod komt, zal VoetbalTV vooraf toetsen welke invloed een dergelijke koppeling heeft op de geboden waarborgen en of er additionele waarborgen nodig zijn.

¹⁵ Zoals aangegeven door VoetbalTV in de brief d.d. 17 januari 2019.

¹⁶ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

¹⁷ Zoals aangegeven op de website van VoetbalTV d.d. 24 januari 2019. In het gesprek d.d. 3 oktober 2018 werd aangegeven dat het ging om 40 tot 45 clubs. Er zijn in Nederland ongeveer 2500 veldverenigingen, aldus het jaarverslag '17/'18 van de KNVB.

¹⁸ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

¹⁹ Artikel 4.4 van de modelclubovereenkomst.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

42. Het uitgangspunt van VoetbalTV is dat alle wedstrijden die worden gespeeld op het veld waar de camera's zijn geïnstalleerd worden opgenomen en uitgezonden. Als een team niet wil worden opgenomen dan kan het team dit kenbaar maken bij hun vereniging. Zo mogelijk, indien de wedstrijdplanning van de club dit toestaat, worden ze (voor zover beschikbaar) op een ander veld – zonder camera's – ingepland.²⁰ Ook als dit team een club bezoekt waar VoetbalTV is geïnstalleerd, kan dit team dat aan de desbetreffende club mededelen en worden ze zo mogelijk op een ander veld ingepland.²¹
43. Vanaf 2 oktober 2019 is er een mogelijkheid bijgekomen voor individuele voetbalteams, om een verzetsrecht²² uit te oefenen bij VoetbalTV. In dat geval worden er geen beelden op het Platform geplaatst van wedstrijden waaraan het betreffende team heeft deelgenomen, ongeacht of het om een uit- of thuiswedstrijd gaat.²³
44. Als individuele leden aangeven dat zij niet willen dat er beelden van hen worden uitgezonden, dan kunnen ze dat binnen hun vereniging kenbaar maken. Als de vereniging toch mee wil doen aan VoetbalTV, kan het lid het verzoek indienen om op een veld te spelen waar geen camera's hangen.²⁴
45. VoetbalTV heeft beleid met betrekking tot de rechten van betrokkenen uitgewerkt. Het gaat daarbij om informatieverzoeken, inzageverzoeken, rectificatieverzoeken, gegevenswissingsverzoeken, verzoeken om beperking van persoonsgegevensverwerkingen, dataportabiliteitsverzoeken, bezwaarverzoeken en een 'notice and takedown'-procedure. Voor deze laatste categorie is een formulier op de website van VoetbalTV beschikbaar. Daarmee kan worden verzocht om bepaalde beelden niet (langer) te verspreiden. Indien VoetbalTV na beoordeling van de beelden concludeert dat er sprake is van een gebeurtenis die niet het voetbalplezier vergroot, dan worden deze verwijderd.²⁵
46. Naast de 'notice and takedown'-procedure is er ook een noodprocedure ("de rode knop" of "panic button") voor incidenten. Zowel op de vereniging zelf als via een noodnummer kunnen de opnames en publicatie van beelden worden stopgezet. In de app is het mogelijk beelden als ongewenst te rapporteren als een gebruiker onder opgaaf van reden meent dat deze beelden niet door de beugel kunnen. Indien een bepaalde gebruiker veelvuldig ongewenste beelden verspreidt, kan deze gebruiker van het platform geweerd worden.
47. VoetbalTV heeft van de personen die in beeld komen geen toestemming voor het filmen en het verder verspreiden van de videobeelden. VoetbalTV heeft zich van meet af aan beroepen op een gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG.

²⁰ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

²¹ Zie 'veelgestelde vragen' op voetbalTV.nl.

²² Privacy- en cookiebeleid, artikel 5, d, onder e (toegevoegd per 2 oktober 2019).

²³ Deze aanpassing is aangekondigd en toegelicht in de e-mail van VoetbalTV aan de AP d.d. 20 september 2019.

²⁴ Zie 'veelgestelde vragen' op voetbalTV.nl.

²⁵ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

4. Beoordeling

48. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens vastgesteld dat VoetbalTV als verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens heeft verwerkt door het opnemen van videobeelden, het verder verspreiden van deze videobeelden via de analyse tools en het verder verspreiden van de videobeelden aan een groep gebruikers die zich geregistreerd hebben via de VoetbalTV-app (paragraaf 4.1 en 4.2), dat deze verwerking niet uitsluitend is geschied voor journalistieke doeleinden (paragraaf 4.3), en dat voor deze verwerking door VoetbalTV geen grondslag bestaat (paragraaf 4.4).

4.1 Verwerking van persoonsgegevens

Persoonsgegevens

49. Zoals gezegd heeft VoetbalTV door plaatsing van zogenoemde slimme camera's op voetbalvelden, videoregistraties van vele duizenden wedstrijden in het amateurvoetbal gemaakt, waaronder ook die van jeugdteams vanaf 13 jaar.
-
50. Een persoon is identificeerbaar indien zijn identiteit – direct of via nadere stappen – redelijkerwijs kan worden vastgesteld door de verwerkingsverantwoordelijke, of door een andere persoon.²⁶ Er kan ook sprake zijn van persoonsgegevens als personen niet of niet herkenbaar in beeld worden gebracht, zolang de beelden betrekking hebben op een natuurlijke persoon en die persoon identificeerbaar is. Daarbij is in de huidige samenleving met alle technologische mogelijkheden over het algemeen snel sprake van identificeerbaarheid.²⁷
51. Uit het onderzoek van de AP²⁸ is gebleken dat op de videobeelden²⁹ van voetbalwedstrijden de lichaamsgestalten en bewegingen van spelers duidelijk te zien zijn en gezichten soms goed te zien zijn en soms ook niet. De AP heeft geconstateerd dat de videobeelden duidelijk genoeg zijn om het merendeel van de personen aan de hand van hun fysieke verschijning (gezicht, lichaamsgestalte en haar), te kunnen herkennen c.q. te identificeren. Ook in combinatie met andere gegevens, zoals de betreffende voetbalteams, de datum waarop de wedstrijd is gespeeld, en eventueel het rugnummer kunnen personen waarvan videobeelden zijn gemaakt, zonder onevenredige inspanning, worden geïdentificeerd.

²⁶ Overweging 26 van de AVG.

²⁷ Normenkader digitale billboards d.d. 25 juni 2018, p. 2: "Alleen in uitzonderlijke gevallen zal dus géén sprake zijn van de verwerking van persoonsgegevens, als de camera's technisch zodanig zijn ingericht dat het absoluut niet mogelijk is om mensen herkenbaar in beeld te brengen."

https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/brief_branche_normkader_digitale_billboards.pdf.
Tevens Beleidsregels Cameratoezicht, januari 2016, p. 15.

²⁸ Verslag van Ambtshandelingen van 6 augustus 2019 (vastlegging op 21 januari en 6 augustus 2019).

²⁹ Resolutie videobeelden van de app is 1280x720 pixels, zo geeft VoetbalTV aan in de brief van 17 januari 2019 aan de AP.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

52. Daarmee zijn deze gegevens te kwalificeren als persoonsgegevens in de zin van artikel 4, aanhef, en onder 1, van de AVG.
53. VoetbalTV deelt de opvatting dat de videobeelden van de voetbalwedstrijden persoonsgegevens bevatten omdat het informatie over identificeerbare natuurlijke personen betreft.³⁰

Verwerking

54. Op grond van artikel 2, eerste lid, en artikel 3, eerste lid, van de AVG, is de AVG van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in het kader van de activiteiten van een vestiging van een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker in de Europese Unie. Het begrip 'verwerking' omvat ingevolge artikel 4, aanhef en onder 2, van de AVG elke mogelijke bewerking of geheel van bewerkingen van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, opslaan, verspreiden en ter beschikking stellen van gegevens.
55. Het gaat in dit geval ten eerste om het opnemen van de beelden van een groot aantal amateurvoetbalwedstrijden door middel van digitale videocamera's en het vastleggen daarvan in videobestanden. Ten tweede om het verder verspreiden en ter beschikking stellen van de videobeelden via de analyse tools. Tot slot het verder verspreiden van de beelden aan gebruikers en 'toeschouwers' via de VoetbalTV-app met live-views en on-demand terugkijken.
56. Het opnemen, bewaren en verder verspreiden van de videobeelden zijn geautomatiseerde verwerkingen van persoonsgegevens in de zin van artikel 4, aanhef en onder 2 van de AVG.
57. De bevindingen van de AP zoals neergelegd in het onderzoeksrapport hebben betrekking op de verschillende fasen van verwerking van de videobeelden. Daar waar in dit besluit wordt gesproken over de verwerking door VoetbalTV, wordt hieronder mede verstaan het geheel van de verwerkingen dat in essentie uit drie soorten deelverwerkingen bestaat die hiervoor zijn benoemd. Dit geheel kan ook worden beschouwd als een groot aantal deelverwerkingen van persoonsgegevens van een groot aantal personen.
58. VoetbalTV deelt de opvatting dat de verwerking in essentie uit drie soorten deelverwerkingen bestaat en geeft daarbij aan dat het een gedefinieerde groep gebruikers betreft,³¹ een ieder die interesse heeft de beelden van deze wedstrijd te bekijken en die daarvoor een account heeft aangemaakt en zich daartoe heeft geregistreerd bij VoetbalTV.³²
59. De AP komt tot de conclusie dat er sprake is van verwerking van persoonsgegevens waarop volgens artikel 2, eerste lid, van de AVG van toepassing is.

³⁰ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

³¹ 500.000 gebruikers december 2019 (verslag zienswijzezitting 5 december 2019).

³² Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

4.2 Verwerkingsverantwoordelijke

60. In het kader van de vraag of artikel 5, eerste lid, onder a en b jo. artikel 6, eerste lid, van de AVG wordt nageleefd, is van belang om te bepalen wie aan te merken is als verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4, aanhef en onder 7, van de AVG. Daarvoor is bepalend wie het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt. De verwerkingsverantwoordelijke kan dit alleen doen, maar ook samen met anderen.
61. De door VoetbalTV bepaalde verwerkingsdoelen van de videobeelden van voetbalwedstrijden zijn het vergroten van de betrokkenheid en het spelplezier van voetballiefhebbers; het mogelijk maken van technische analyses voor/door trainers en/of analisten van de voetbalclubs; en de mogelijkheid voor onder andere spelers, vrienden en familieleden om wedstrijden op afstand (terug) te kunnen kijken, bijvoorbeeld als zij daar niet fysiek bij aanwezig kunnen zijn.³³
62. Op basis van overeenkomsten³⁴ met voetbalclubs plaatst VoetbalTV camera's op voetbalvelden waarmee de videobeelden worden gemaakt, beheert zij de server waarop de beelden worden opgeslagen en biedt de aangesloten voetbalverenigingen software voor analyse doeleinden en bepaalt hiermee de middelen van de gegevensverwerking. In de overeenkomst met VoetbalTV is bepaald dat de voetbalclubs aan VoetbalTV toestemming verlenen om alle thuiswedstrijden op te nemen en verder openbaar te maken.³⁵ VoetbalTV verkrijgt de intellectuele eigendomsrechten van de beelden zodra deze beelden ontstaan.³⁶
63. Uit het voorgaande maakt de AP op dat VoetbalTV zeggenschap heeft over de wijze waarop de persoonsgegevens worden verwerkt en dat zij daarmee het doel en de middelen van de verwerking van de videobeelden vaststelt.
64. VoetbalTV heeft aangegeven het standpunt van de AP te delen dat zij verwerkingsverantwoordelijke is voor de beelden waar het onderzoeksrapport op ziet, voor het maken en opslaan en verspreiden ervan.³⁷
65. De AP merkt VoetbalTV aan als verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4, aanhef, en onder 7, van de AVG betreffende deze verwerking van persoonsgegevens.

³³ Zie 'veiliggestelde vragen' op voetbaltv.nl; Privacy- en cookiebeleid, onder punt 5.

³⁴ Bijlagen 3a en 3b van de brief van VoetbalTV van 17 januari 2019.

³⁵ Artikel 4.2 en 4.3 van de standaard clubovereenkomst VoetbalTV.

³⁶ Artikel 4.5 en 5.3 van de standaard clubovereenkomst VoetbalTV.

³⁷ Privacy- en cookiebeleid, onder punt 1. Brief van VoetbalTV van 17 januari 2019, bijlage 1 (Verwerkingsregister) en verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

4.3 Bevoegdheid AP en journalistieke doeleinden

66. In deze paragraaf wordt ingegaan op de zogenoemde journalistieke exceptie, die haar grondslag vindt in artikel 85 van de AVG en voor Nederland is neergelegd in artikel 43 van de UAVG. In laatstgenoemd artikel is onder meer bepaald dat deze wet, met uitzondering van de artikelen 1 tot en met 4 en 5, eerste en tweede lid, niet van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke doeleinden.
67. Artikel 85, tweede lid, van de AVG bevat de verplichting voor de lidstaten om voor verwerking voor journalistieke doeleinden, uitzonderingen of afwijkingen van (verschillende hoofdstukken van) de AVG vast te stellen indien deze noodzakelijk zijn om het recht op bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming te brengen met de vrijheid van meningsuiting en van informatie.
68. Voor de verwerking van persoonsgegevens '*voor uitsluitend journalistieke doeleinden*' zijn met artikel 43, tweede lid, van de UAVG uitzonderingen op een aantal bepalingen van de AVG ingesteld, teneinde indien nodig het recht op bescherming van persoonsgegevens te verzoenen met het recht op de vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals dat in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest) is vastgelegd. ~~Dergelijke uitzonderingen zijn onder meer aangewezen met betrekking tot de bepalingen waaraan de AP haar bevoegdheden als toezichthouder ontleent.~~³⁸ Ingevolge artikel 85, eerste lid, van de AVG in samenhang met artikel 43, eerste en tweede lid, van de UAVG, is de AP niet bevoegd om toezicht uit te oefenen op verwerkingen van persoonsgegevens met uitsluitend journalistieke doeleinden.

4.3.1 Journalistieke doeleinden

69. Over het begrip 'journalistieke doeleinden' heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: Hof van Justitie) zich in zijn jurisprudentie verschillende keren uitgelaten. Daaruit valt op te maken dat activiteiten van bedrijven kunnen worden aangemerkt als journalistieke activiteiten, indien zij de bekendmaking aan het publiek van informatie, meningen of ideeën tot doel hebben, ongeacht het overdrachtsmedium. Deze activiteiten zijn niet voorbehouden aan mediaondernemingen en kunnen een winstoogmerk hebben.³⁹ Dat betekent echter niet dat de bekendmaking van alle soorten informatie altijd onder journalistiek valt. De betreffende informatie moet een maatschappelijk belang vertegenwoordigen dat verder gaat dan uitsluitend 'het bevredigen van nieuwsgierigheid', zo volgt uit jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en het Hof van Justitie.⁴⁰

³⁸ Het betreft geen algehele uitzondering. Zo blijven onder meer de algemene bepalingen en definities van toepassing. Zie overweging 153 van de AVG en Kamerstukken II 2017-2018, 34 851, nr. 3, p. 123-125.

³⁹ Zie Hof van Justitie EU 16 december 2008, Tietosuoja- ja tultutettu t. Satakunnan Markkinapörssi Oy en Satamedia Oy, C-73/07, r.o. 61.

⁴⁰ EHRM 27 juni 2017, nr. 931/13 (Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland) inzake het verzamelen van gegevens van de Finse belastingdienst door ondernemingen om in een krant informatie te publiceren over het belastbaar inkomen en bezittingen van natuurlijke personen. De publicatie leverde geen bijdrage aan het publiek debat en diende geen in het nationale recht of EU-recht beschermd journalistiek doel. Hof van Justitie EU 14 februari 2019, C-345/17 (Sergejs Buivids) inzake het plaatsen van filmbeelden op YouTube van politieagenten in functie.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Van belang is de vraag of de publicatie een bijdrage levert aan het maatschappelijk debat en als enig doel heeft het publiek te informeren.⁴¹

70. Gelet op het belang van het recht van vrijheid van meningsuiting in elke democratische samenleving, dienen begrippen die betrekking hebben op die vrijheid, zoals journalistiek, ruim te worden uitgelegd.⁴²

4.3.2 Activiteiten VoetbalTV

71. De activiteiten waarop de bevindingen van de AP zien betreffen het systematisch en op grootschalige wijze maken van video-opnamen van integrale amateurvoetbalwedstrijden om deze beelden (integraal) verder te verspreiden via de VoetbalTV-app en via de analyse tools.

Zienswijze VoetbalTV

72. VoetbalTV meent dat veel content op VoetbalTV onder de journalistieke exceptie valt en dit per definitie voor alle redactionele content geldt. Zij is immers door de redactie van VoetbalTV nieuwswaardig gevonden en om die reden geselecteerd voor ~~bijzondere redactionele aandacht~~. Zij deelt voorts de opvatting in het onderzoeksrapport dat bepaalde beelden en opnamen die gemaakt worden onder de journalistieke exceptie kunnen vallen, maar dat het niet eenvoudig is te bepalen vanaf welk niveau dit het geval zou zijn. Voor de lokale en regionale bekendheid maakt het niet zoveel uit of het gaat om een wedstrijd van een allerhoogste divisie of een lagere divisie, maar gaat het erom dat mensen die in die regio wonen graag beelden van die club willen zien. Het enkele feit dat VoetbalTV ervoor kiest om die beelden te maken en te exploiteren, geeft volgens VoetbalTV aan dat er behoefte is in de samenleving om daar kennis van te nemen. Nieuwswaarde is niet voorbehouden aan nationaal of regionaal nieuws, en beperkt zich voor amateurvoetbal ook niet tot de hogere niveaus. Ook lokaal nieuws, waaronder wedstrijduitslagen en -verslagen van de verschillende elftallen van de lokale clubs, valt onder de journalistieke exceptie. Het is dan ook niet ongebruikelijk dat daarover bijvoorbeeld in lokale media wordt gerapporteerd. Daarbij is van belang dat de redactionele content van VoetbalTV uitsluitend kan worden gemaakt als eerst de gehele wedstrijd wordt opgenomen.

Overwegingen AP

73. De AP merkt op dat de bevindingen in het onderzoeksrapport niet zien op redactionele artikelen van VoetbalTV, zoals interviews met spelers en clubleden, voorbeschouwingen en analyses van coaches. Het betreft alleen de activiteiten zoals die in het voorgaande zijn beschreven. Doorslaggevend is of met de publicatie of openbaarmaking van beelden uitsluitend het doel werd nagestreefd om informatie, meningen of ideeën aan het publiek bekend te maken.

⁴¹ EHRM 27 juni 2017, nr. 931/13 (Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland).

⁴² Overweging 153 van de AVG.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

74. De AP is van oordeel dat het verspreiden van deze beelden in beginsel geen reële objectiveerbare nieuwswaarde of maatschappelijke relevantie heeft. Het betreft niet een verwerking die tot doel heeft om het publiek te informeren over een maatschappelijke kwestie, of bij te dragen aan een publiek debat in de zin van voornoemde jurisprudentie van het EHRM en het Hof van Justitie. De doelen van de verwerking van de videobeelden zijn dus niet te beschouwen als uitsluitend 'journalistieke doeleinden' zoals bedoeld in de AVG en UAVG, ook niet als het begrip journalistiek 'ruim' wordt geïnterpreteerd. Dat betekent dat voor het geheel van de verwerking van integrale wedstrijdbeelden door VoetbalTV geldt dat dit niet valt onder de uitzondering voor verwerkingen voor uitsluitend journalistieke doeleinden.
75. Het voorgaande neemt niet weg dat het verspreiden van bepaalde informatie, waaronder persoonsgegevens, betreffende een bepaalde amateurvoetbalwedstrijd in een voorkomend geval een maatschappelijke relevantie en daarmee nieuwswaarde kan hebben. Dit hangt af van verschillende factoren, waaronder het niveau van de competitie (gaat het om de hoogste of een van de lagere divisies), het format (betreft het een geschreven tekst, een videosamenvatting of een videoweergave van de gehele wedstrijd) en welke informatie over personen feitelijk wordt verstrekt (betreft het een overzicht van de doelpuntenmakers of betreft het elke handeling van elke speler in elke wedstrijd). Relevant in dit kader is dat vrijwel alle spelers in de amateurcompetities voor het algemene publiek onbekende personen zijn. In beginsel hebben hun gedragingen tijdens een willekeurige voetbalwedstrijd geen maatschappelijke relevantie of nieuwswaarde. Dat kan anders zijn bij een uitzonderlijke gebeurtenis, zoals een uniek doelpunt, een unieke blunder, of een vechtpartij. Maar dat zulke op zichzelf nieuwswaardige gebeurtenissen bij uitzondering kunnen voorkomen, maakt niet dat het doel van de verwerking van VoetbalTV een (uitsluitend) journalistiek doel is.
76. Met betrekking tot video-opnames van amateurvoetbalstrijden op de hoogste niveaus kan sprake zijn van de journalistieke exceptie, omdat informatie over deze wedstrijden een (vaak regionale) nieuwswaarde kan hebben. Voor het merendeel van de wedstrijden die deel uitmaken van de verwerking door VoetbalTV geldt dit echter niet.
77. Daarmee komt de AP tot de conclusie dat de journalistieke exceptie op de verwerking als geheel niet van toepassing is en dat zij ten aanzien hiervan bevoegd is als toezichthouder.

4.4 Grondslag voor verwerking persoonsgegevens

78. De verwerking van deze persoonsgegevens dient te zijn gebaseerd op een rechtmatige grondslag. VoetbalTV heeft zich voor de opnamen en verdere verwerking van de videobeelden van de amateurvoetbalwedstrijden beroepen op het gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG als grondslag voor de verwerking. De voetballers hebben voor de verwerking geen toestemming gegeven en evenmin is sprake van een overeenkomst op basis waarvan de verwerking gerechtvaardigd is.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

4.4.1 Gerechtvaardigd belang

79. Ingevolge artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG is de verwerking rechtmatig indien deze noodzakelijk is voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.

Zienswijze VoetbalTV

80. De belangen voor het maken en verspreiden van de videobeelden, het vergroten van de betrokkenheid en het spelplezier van voetballiefhebbers, het mogelijk maken van technische analyses voor/door trainers en/of analisten van de voetbalclubs en de mogelijkheid voor onder andere spelers, vrienden en familieleden om wedstrijden op afstand (terug) te kunnen kijken, zijn in overeenstemming met de wet, en voldoende concreet en actueel. Voorts is VoetbalTV van mening dat journalistieke elementen van VoetbalTV haar gerechtvaardigd belang verder inkleuren.⁴³ Door de redactionele content, het op verschillende manieren kunnen terugkijken, en het kunnen selecteren en delen van de beelden, wordt het enthousiasme voor amateurvoetbal naar een hoger plan getild. ~~Daarbij gaat het niet alleen om het belang van VoetbalTV, maar ook om dat van anderen: de vele clubs, spelers, trainers en andere voetballiefhebbers. Ook dient in dit kader gewicht te worden toegekend aan het feit dat VoetbalTV een platform biedt voor het op verantwoorde wijze kanaliseren van online beeldmateriaal. Met de gecontroleerde terugkijk-functie gebeurt dat op een manier die juist bijdraagt aan een hoger niveau van privacybescherming.~~
81. Primair stelt VoetbalTV zich op het standpunt dat zij zich hiermee kan beroepen op een gerechtvaardigd belang. Volgens VoetbalTV heeft de AP de betreffende bepaling verkeerd geïnterpreteerd door de vraag of een belang kan worden beschouwd als gerechtvaardigd, dit steun moet vinden in een rechtsnorm, waarvan enkel sprake zou zijn als een belang is neergelegd in een wettelijke bepaling of in lagere regelgeving, of is terug te voeren op een grondrecht of een rechtsbeginsel.
82. Daartoe wijst VoetbalTV op de opinie over het gerechtvaardigd belang⁴⁴ van alle Europese toezichthouders verenigd in de Artikel 29 Werkgroep (WP29), de voorganger van de European Data Protection Board (EDPB), waaruit blijkt dat een scala aan verschillende belangen onder het gerechtvaardigd belang kan vallen. De belangen moeten volgens de WP29 in overeenstemming zijn met het recht, en daarnaast voldoende concreet en actueel om een belangenafweging met de rechten en belangen van betrokkenen mogelijk te maken. Als voorbeelden van gerechtvaardigde belangen worden door de WP29 onder meer direct marketing en reclame genoemd. Voor veel door de WP29 genoemde voorbeelden geldt dat die niet gebaseerd kunnen worden op een belang dat is neergelegd

⁴³ Brief van VoetbalTV van 17 februari 2019, p. 6.

⁴⁴ WP29 Opinion 06/2014 on the "Notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46EC".

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

in een wettelijke bepaling of in lagere regelgeving, of dat is terug te voeren op een grondrecht of een rechtsbeginsel.

83. De interpretatie van de AP vindt volgens VoetbalTV evenmin steun in de rechtspraak van het Hof van Justitie. Zij verwijst in dat verband onder meer naar het Buivids-arrest betreffende het plaatsen van filmbeelden op YouTube van agenten op het politiebureau.⁴⁵ Voorts gaat het bij het gerechtvaardigd belang om een begrip met een autonome betekenis onder Europees (privacy)recht. Het is de AP niet geoorloofd aan het artikel aldus een andere toepassing te geven dan beoogd, aangezien het Hof van Justitie heeft bepaald dat het niet is toegestaan om op nationaal niveau wijzigingen in de reikwijdte van de verwerkingsgrondslagen aan te brengen of daaraan nadere eisen te stellen.
84. De interpretatie van de AP wijkt volgens VoetbalTV voorts af van hetgeen de wetgever bij de invoering van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) heeft aangegeven over het gerechtvaardigd belang en is ook een wijziging van de eigen koers. Zo vermeldde de AP eerder op haar website: 'Dit belang moet rechtmatig, voldoende duidelijk verwoord en ook echt aanwezig zijn. Dat is zo wanneer een verwerking aantoonbaar noodzakelijk is om uw bedrijfsactiviteiten te verrichten.' Deze laatste opvatting is in lijn met eerdere precedentes van de AP, bijvoorbeeld het oordeel van de AP dat ~~wifitracking voor commerciële doeleinden onder omstandigheden op het gerechtvaardigd~~ belang kan worden gebaseerd.⁴⁶ De AP hanteert in rapporten van bevindingen regelmatig de volgende passage (ontleend aan de memorie van toelichting bij de Wbp), waarin een ruime interpretatie wordt voorgestaan: 'Een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke kan aanwezig worden geacht in het geval dat de betreffende verwerking noodzakelijk is om zijn reguliere bedrijfsactiviteiten te verrichten.'
85. Subsidiair stelt VoetbalTV dat zelfs als de nieuwe normuitleg van de AP juist zou zijn, dan is in elk geval het belang van VoetbalTV om haar reguliere bedrijfsactiviteiten als mediaonderneming te faciliteren⁴⁷ terug te voeren op rechtsbelangen die worden beschermd door de grondwet, als ook door internationale verdragen van mensenrechten, waaronder vrijheid van informatie en ondernemingsvrijheid. Benadrukt wordt dat het hier niet alleen gaat om de vrijheid van VoetbalTV als mediaonderneming om informatie te verzamelen en te verspreiden, maar ook om de belangen van de gebruikers van VoetbalTV om kennis te nemen van die informatie.⁴⁸ VoetbalTV meent dan ook dat moet worden afgezien van handhaving.

Overwegingen AP

86. Sinds het van kracht worden van het Handvest is het fundamentele recht op bescherming van persoonsgegevens binnen de EU een nieuw en zelfstandig grondrecht. Ingevolge artikel 8, eerste lid,

⁴⁵ Hof van Justitie EU 14 februari 2019, C-345/17 (Sergejs Buivids).

⁴⁶ Zie <autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/bedrijven-mogen-mensen-alleen-bij-hoge-uitzondering-met-wifitracking-volgen>, geraadpleegd op 20 juni 2019. Ook: zienswijze AP over slimme billboards; verzameling van WiFi-gegevens door Google; WhatsApp.

⁴⁷ Privacy statement, september 2019.

⁴⁸ Zie Hof van Justitie EU 14 februari 2019, C-345/17.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

van het Handvest heeft eenieder recht op bescherming van zijn persoonsgegevens. Het tweede lid van het artikel bevat ook een nadere uitwerking van dit recht, namelijk dat persoonsgegevens eerlijk, voor bepaalde doeleinden en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet, worden verwerkt.

87. Het Hof van Justitie heeft inmiddels bij herhaling bevestigd - o.a. in *Digital Rights Ireland*⁴⁹ - dat iedere verwerking van persoonsgegevens altijd een inmenging is op dit fundamentele recht. Daardoor staat vast dat dit recht inmiddels van eenzelfde niveau, kaliber en gewicht is als onder meer de fundamentele rechten van ieder natuurlijk persoon op bijvoorbeeld het ongestoord genot van zijn eigendom, op lichamelijke en geestelijke integriteit en op eerbiediging van zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie. Door de uitleg van het Hof van Justitie is nu niet alleen iedere inmenging op onder meer de lichamelijke en geestelijke integriteit van iemand in beginsel onrechtmatig, maar ook iedere verwerking van persoonsgegevens. Dit wordt herhaald dan wel bevestigd in artikel 6 van de AVG, waarin is bepaald dat een verwerking slechts dan rechtmatig is, indien die verwerking kwalificeert onder een van de daarin (onder a tot en met f) genoemde gronden. Een inmenging kan dan ook alleen plaatsvinden op basis van de vrije wil van iemand - toestemming of een overeenkomst - of op basis van de wet c.q. het recht.
-
88. Ook dit grondrecht is niet absoluut. De beperking ervan is echter wel aan strenge voorwaarden gebonden. Ingevolge artikel 52, eerste lid, van het Handvest moeten beperkingen op de uitoefening van de in het Handvest erkende rechten en vrijheden bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen. Met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel kunnen alleen beperkingen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden. De AVG herhaalt dit nog eens in een van de overwegingen⁵⁰: 'Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving en moet conform het evenredigheidsbeginsel tegen andere grondrechten worden afgewogen'.
89. Met andere woorden: Het belang van de bescherming van persoonsgegevens kan 'botsen' met andere door het recht erkende algemene belangen en/of met de (grond)rechten van anderen. En dus wordt ook met betrekking tot dit grondrecht de mogelijkheid voor onvrijwillige inmengingen niet uitgesloten, maar zo'n onvrijwillige inmenging is dan - samengevat - pas rechtmatig indien dat eveneens mogelijk is gemaakt door de wetgever c.q. het recht. Maakt het recht een onvrijwillige inmenging niet mogelijk, dan gaat uiteraard voor iedereen de rechtsplicht voor die (altijd) op een ieder rust - ook op ondernemingen - om zich jegens derden te onthouden van onrechtmatig gedrag.

⁴⁹ Hof van Justitie EU, 8 april 2014 in de gevoegde zaken C-293/12 en C-594/12, *Digital Rights Ireland Ltd en Seitlinger e.a.*, ECLI:EU:C:2014:238.

⁵⁰ Overweging 4 van de AVG.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

90. Het Handvest en de AVG bieden voor dit soort situaties - deze 'botsingen' van rechtsbelangen - een 'oplossing', een concreet wegingsmechanisme zoals ook verwoord in artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG.
91. Weging van 'botsende' *rechtsbelangen* is overigens zeer gebruikelijk in het recht en bijvoorbeeld vergelijkbaar met het bestaan van rechtvaardigingsgronden - een synoniem voor 'gerechtvaardigde belangen' - in het strafrecht en bij de uit het recht voortvloeiende plicht tot schadevergoeding bij het plegen van een onrechtmatige daad in het burgerlijk recht. Onrechtmatig gedrag kan zowel in het civiele recht, het strafrecht als in de AVG worden opgeheven als er sprake is van een rechtvaardigingsgrond c.q. een gerechtvaardigd belang. En in alle drie rechtsgebieden verloopt de besluitvorming dan door middel van drie stappen. Dit begint met de constatering dat er sprake is van een onvrijwillige inmenging in het grondrecht van een ander. Vervolgens moet door de 'dader' eerst aannemelijk worden gemaakt en worden vastgesteld dat er een *rechtens gerespecteerd en beschermd* belang c.q. een rechtsplicht werd gediend, het handelen c.q. de inbreuk moest daarvoor noodzakelijk zijn en dan volgt de weging. Dat past in 'het systeem' en de logica van het recht. Rechtvaardigingsgronden zijn daardoor als het ware - eveneens in het recht geborgde - *faits d'excuse* voor een onvrijwillige inmenging in andermans grondrecht. Maar dat kan en zal uiteraard alleen dan het geval zijn als de ~~verwerkingsverantwoordelijke in omstandigheden verkeert waarin zijn~~ *rechtsbelang/-plicht* het grondrecht van de betrokkene overrulet. Na weging moet dan blijken dat de verwerkingsverantwoordelijke - alle feiten, omstandigheden en belangen gewogen - het sterkste recht heeft.
92. Samengevat is iedere verwerking van persoonsgegevens is in beginsel onrechtmatig, omdat het een inmenging is in het grondrecht van de betrokkene. Deze onrechtmatigheid kan vrijwillig worden opgeheven door een zuivere wilsuiting van de betrokkene - ook al blijft het dan nog wel een inmenging - en kan onvrijwillig worden opgeheven door recht dat voldoet aan de eisen zoals gesteld in de artikelen 8 en 52 van het Handvest en zoals 'herhaald' in artikel 6, eerste lid, van de AVG.
93. De AVG biedt aldus een juridische basis om tóch persoonsgegevens te mogen verwerken. Deze basis bestaat (naast toestemming) uit vijf andere grondslagen. Van belang in deze zaak is (enkel) de in artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG genoemde grondslag: de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.
94. Voor een geslaagd beroep op de grondslag van gerechtvaardigde belangen moet aan drie cumulatieve voorwaarden worden voldaan opdat een verwerking van persoonsgegevens rechtmatig is. In de eerste plaats: de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke of van een derde. In de tweede plaats: de noodzaak van de verwerking van de persoonsgegevens voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang. En in de derde plaats: de voorwaarde dat de

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

fundamentele rechten en vrijheden van de bij de gegevensbescherming betrokken persoon niet prevaleren.

95. De eerste voorwaarde is dat de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde kwalificeren als gerechtvaardigd. Dat houdt in dat die belangen in (algemene) wetgeving of elders in het recht zijn benoemd als een rechtsbelang. Het moet gaan om een belang dat ook in rechte beschermd wordt, dat beschermingswaardig wordt geacht en dat in beginsel gerespecteerd moet worden en 'afgedwongen' kan worden.
96. De verwerkingsverantwoordelijke of derde moet zich dus op een (geschreven of ongeschreven) rechtsregel of rechtsbeginsel kunnen beroepen. Is die rechtsregel of dat rechtsbeginsel ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens voor de betrokkene (voldoende) duidelijk en nauwkeurig en/of de toepassing ervan (voldoende) voorspelbaar, dan kan de verwerking op basis van de onder artikel 6, eerste lid, onder c en e, van de AVG genoemde grondslagen (wettelijke verplichting respectievelijk vervulling van taak van algemeen belang) plaatsvinden. Maar er zijn ook gevallen waarbij de rechtsregel of dat rechtsbeginsel ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens voor de betrokkene niet (voldoende) duidelijk en nauwkeurig en/of de toepassing ervan (onvoldoende) voorspelbaar is.
-
97. In deze gevallen kan er bij de verwerkingsverantwoordelijke of derde toch sprake zijn van gerechtvaardigde belangen. Deze belangen zelf moeten wel steeds echt, concreet en rechtstreeks zijn. En dus niet speculatief, toekomstig of afgeleid. Het kan in beginsel ieder materieel of immaterieel belang zijn.
98. Het enkele belang persoonsgegevens te gelde te kunnen maken c.q. daar winst mee te kunnen maken kwalificeert op zichzelf echter niet als een gerechtvaardigd belang. Niet alleen omdat een dergelijk belang doorgaans onvoldoende specifiek zal zijn – in zekere zin heeft iedereen overal altijd wel belang bij het hebben van meer geld – maar principiëler ook omdat er dan van uitgegaan wordt dat er vervolgens een afweging gemaakt mag worden. En wel een afweging tussen:
- het enkele niet juridisch/rechtens beschermde belang dat een partij heeft bij het zo goed mogelijk te gelde maken van andermans persoonsgegevens enerzijds,
- het grondrechtelijk verankerde belang dat betrokkene heeft bij bescherming van zijn persoonsgegevens anderzijds.
99. Er zijn weinig beperkingen aan de commerciële mogelijkheden bij toepassing van de grondslagen toestemming en overeenkomst. Het gaat bij verwerkingen die noodzakelijk zijn voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke echter in de kern juist om verwerkingen buiten de wil van de betrokkene om. Dit is het domein waar de rechten van verwerkingsverantwoordelijken botsen met het grondrecht van betrokkenen. De gedachte dat het in beginsel toegestaan zou zijn om geld te verdienen door op eigen gezag inbreuk te maken op andermans grondrechten staat hier haaks op het uitgangspunt dat betrokkene - optreden van de wetgever daargelaten - grip op zijn gegevens zou moeten hebben. Een zo ruime mogelijkheid tot

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

afweging kan dus niet zijn wat de AVG beoogt en wordt ook niet genoemd, toegelaten of voorgestaan door de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 (WP29).⁵¹

100. De gerechtvaardigheid van het belang is - ook volgens de WP29 - bepalend voor de vraag of de 'drempel' gehaald wordt om een afweging te mogen maken. De afweging (noodzaak en belangenafweging) is immers niet aan de orde als de drempel 'gerechtvaardigheid' niet wordt bereikt. Met andere woorden: Als de verwerkingsverantwoordelijke zich niet op een juridisch/rechtens beschermd belang kan beroepen - de betrokkene kan dat immers wel - dan kan er van noodzaak geen sprake zijn en ook al niet van het wegen van beide rechtsbelangen. Omgekeerd betekent dit dat de bescherming die uitgaat van het gesloten stelsel van grondslagen gemakkelijk zou kunnen worden uitgehold als het enkele belang om geld te verdienen al een gerechtvaardigd belang zou zijn. Dan kan immers onder omstandigheden ook eenvoudig beweerd worden dat de desbetreffende inkomsten dringend noodzakelijk zijn, gelet op het belang zo veel mogelijk geld te verdienen. En dan resteert in feite slechts een materiële afweging - te maken door degene met het financiële belang zelf - tussen zelf geld verdienen en andermans grondrechten opgeven. In het uiterste geval zou men dan kunnen beweren dat als het om heel veel geld gaat, de inbreuk op de grondrechten naar rato groter zou mogen zijn.
-
101. Zouden als het ware alle gestelde - en dus ook de 'gewone', dat wil zeggen niet door het recht beschermde - belangen van een verwerkingsverantwoordelijke in beginsel altijd kwalificeren als gerechtvaardigd, dan zou daardoor niet alleen de betekenis van 'gerechtvaardigd' feitelijk illusoir worden, maar zou ook de AVG - en zelfs de eisen zoals verwoord in artikel 8 en 52 van het Handvest - als geheel voor een belangrijk deel illusoir worden. Indien niet rechtens beschermde belangen zouden kunnen kwalificeren als 'gerechtvaardigd' en dus in beginsel ook als voldoende kwalificeren voor het plegen van een inbreuk op het grondrecht van een ander, dan zou de norm worden dat in beginsel iedereen die stelt *enig* (persoonlijk of zakelijk) belang te hebben, hoe 'gewoon', alledaags of (zeer) particulier ook en hij stelt voorts dat het noodzakelijk is om persoonsgegevens te verwerken om dat 'gewone' belang te behartigen, leiden tot een weging/botsing van een (nog) niet rechtens beschermd belang tegen (inmiddels) een fundamenteel recht van een betrokkene. Dat is uiteraard niet de bedoeling van de wetgever. Het zou ook een serieuze ondermijning betekenen van artikel 52 van het Handvest. Belangen kunnen pas 'botsen' als het beide ook echt *rechts*belangen zijn, anders is er geen sprake van een 'echte' botsing, want dan gaat 'gewoon' de rechtsplicht voor om je jegens derden niet onrechtmatig te gedragen. De noodzakelijkheidsvraag komt dan überhaupt niet aan de orde. In een situatie waarin 'gerechtvaardigd' feitelijk illusoir wordt, zou dit grondrecht bovendien veel minder worden beschermd dan de andere grondrechten. Het dienen van 'gewone' belangen, dat wil zeggen belangen die niet zijn te kwalificeren als rechtsbelangen, rechtens beschermingswaardige belangen, kan eveneens nooit leiden tot een onvrijwillige inmenging in enig (ander) grondrecht van iemand.
102. Een andere interpretatie zou overigens ook tot de merkwaardige uitkomst leiden dat na het van kracht worden van (artikel 8 van) het Handvest in Nederland onvrijwillige inmengingen die kunnen worden gebaseerd op het doen van een beroep op een gerechtvaardigd belang c.q. een

⁵¹ WP29 Opinion 06/2014 on the "Notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46EC".

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

rechtvaardigingsgrond in het civiele aansprakelijkheidsrecht beter/sterker beschermd zouden zijn dan onder de AVG. Het plegen van een inbreuk op iemands grondrecht kwalificeert immers in beginsel als een inbreuk op een persoonlijkheidsrecht en dus als een onrechtmatige daad. En niet rechtens beschermde belangen worden in het aansprakelijkheidsrecht niet gehonoreerd als een rechtvaardigingsgrond. Gevolg zou verder zijn dat inmengingen in dit grondrecht daardoor ook in het algemeen minder sterk wordt beschermd dan inmengingen in andere grondrechten.

103. Enige voorbeelden van situaties waarin een verwerkingsverantwoordelijke zich (wel) kan beroepen op het dienen van een gerechtvaardigd belang en waarin er daardoor sprake is van een botsing van rechtsbelangen, - het recht van de verwerkingsverantwoordelijke tegen het grondrecht van de betrokkene - zijn onder andere de volgende.
104. De situatie waarin er sprake is van een echt, concreet, rechtstreeks dreigende - 'real and hazardous', stelt de EDPB-guideline - situatie waarin een verwerkingsverantwoordelijke zijn belang bij een veilig en gezond leven of de bescherming van zijn eigendom wil of moet behartigen. Dat is vergelijkbaar met het recht op zelfverdediging - een rechtvaardigingsgrond - in het civiele recht en in het strafrecht. Verder kwalificeren situaties waarin er bij een werkgever sprake is van of een serieus gevaar dreigt voor fraude of diefstal of ander (dreigend) onrechtmatig gedrag door een werknemer of een klant. En op verwerkingsverantwoordelijken rust ook de rechtsplicht om data van derden goed te beveiligen en beschermen. Voorts kan het situaties betreffen waarin een verwerkingsverantwoordelijke een echt en concreet procesbelang heeft. Al geldt ook voor het kunnen procederen de minimumnorm: Geen belang, geen actie. En daarbij stelt de rechter dan ook altijd de minimumeisen dat het (uiteeraard) een rechtsbelang moet betreffen en dat dat belang echt, concreet en rechtstreeks moet zijn. Verder rusten op werkgevers bijvoorbeeld diverse zorgplichten voor hun werknemers. Zoals ook verkopers/bedrijven diverse (zorg-)plichten hebben ten aanzien van klanten. Zo'n wettelijk voorschrift moet uiteraard wel een duidelijke taak of plicht voorschrijven. Het enkel toekennen van een bevoegdheid is daarvoor onvoldoende. Dan gaat immers altijd de rechtsplicht om je jegens derden te onthouden van onrechtmatig gedrag waaronder een inmenging in iemands grondrechten voor.
105. Uit de Nederlandse jurisprudentie zijn verder de situaties bekend waarin een verwerkingsverantwoordelijke is opgelicht, er een inbreuk is gemaakt op het intellectueel eigendomsrecht van een verwerkingsverantwoordelijke of er anderszins onrechtmatig ten aanzien van een verwerkingsverantwoordelijke is gehandeld en die verwerkingsverantwoordelijke dan NAW-gegevens vordert van een bank of internetprovider om zo de dader aansprakelijk te kunnen stellen. Het gerechtvaardigd belang van het slachtoffer is dan het procesbelang om schade vergoed te krijgen. De bank of de internetprovider - bij wie de gegevens worden gevorderd - heeft in zo'n situatie eveneens een gerechtvaardigd belang op basis waarvan hij die NAW-gegevens dan mag verstrekken dat echt en concreet is, namelijk het voorkomen dat hij zelf een onrechtmatige daad pleegt door in die concrete situatie die NAW-gegevens niet te verstrekken. Als de bank of de provider in zo'n concrete situatie namelijk *desgevraagd* niet zou verstrekken, dan pleegt die bank of provider in beginsel zelf eveneens een onrechtmatige daad, namelijk een nalaten - in zo'n concrete situatie: het (toch) niet

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

afgeven - in strijd met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer (wel) betaamt. Positief geformuleerd: De verwerkingsverantwoordelijke dient dan het gerechtvaardigd belang van een derde/slachtoffer, waartoe hij op basis van het civiele recht in zo'n concrete situatie in beginsel ook verplicht is. Ook een anoniemus moet immers in beginsel in rechte kunnen worden aangesproken. En daardoor ontstaat dan die 'botsing' van *rechts*belangen/-plichten. Uiteraard moet dan in beide gevallen ook de noodzaak van de verwerking nog worden beoordeeld en moet er nog worden 'gewogen' wil het kunnen komen tot het opheffen van de onrechtmatigheid van deze verwerking van persoonsgegevens. Wanneer er op een verwerkingsverantwoordelijke wel of niet een rechtsplicht rust om te verstrekken blijft casuïstiek en hangt steeds af van de omstandigheden van het geval.

106. Verder zijn in de jurisprudentie situaties bekend waarin werkgevers grensoverschrijdend gedrag in werkrelaties willen onderzoeken en beëindigen. Ook dit is een *rechts*plicht die op werkgevers rust. Op werkgevers rust immers de plicht om te zorgen voor een veilig werkklimaat. Voorts is het doen van aangifte van strafbare feiten of het melden van verstoringen van de openbare dienst een gerechtvaardigd belang; van de aangever en/of van een derde/slachtoffer. Hetzelfde geldt met betrekking tot het melden van huiselijk geweld of kindermishandeling bij bevoegde instanties. Dat geldt ook al voor het kunnen helpen voorkomen van serieuze schade bij een ander, zoals voor banken en/of winkeliers die elkaar - als daar concreet aanleiding voor is - waarschuwen voor bijvoorbeeld fraudeurs of dieven. Ook dan vereist de maatschappelijke zorgvuldigheid dat informatie wordt gedeeld. Maar steeds moeten dan ook de stappen twee en drie nog worden genomen.
107. De verwerkingen die zoekmachines verrichten kunnen worden gebaseerd op het in artikel 11 van het Handvest gecodificeerde recht op vrijheid van meningsuiting, 'welk recht mede omvat (...) de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen'. Het enkel willen dienen of willen verdedigen van een gesteld algemeen belang van 'de samenleving' of iets dergelijks - waarbij niet een echt, concreet en rechtstreeks gerechtvaardigd belang van de verwerkingsverantwoordelijke zelf of een derde aan de orde is - kwalificeert in beginsel niet. Het is immers aan de wetgever om daarin te voorzien door middel van concrete wetgeving die dan leidt tot verwerking op basis van de c-grond. Uitzonderingen daargelaten, zoals bijvoorbeeld verwerkingen in het kader van de vrijheid van meningsuiting, het werk van journalisten, de kunstexceptie, et cetera. Deze grondrechten zijn immers als zodanig wel opgenomen in wetgeving en dienen daardoor een gecodificeerd algemeen belang.
108. De vrijheid van ondernemerschap is een erkenning in het Handvest van de vrijheid om een economische of een handelsactiviteit uit te oefenen en een erkenning van de contractuele vrijheid en de vrije mededinging. Dit alles is uiteraard niet onbegrensd, maar alleen 'overeenkomstig het recht van de Unie en de nationale wetgevingen en praktijken'. Hieruit volgt onder meer dat ondernemers in beginsel zelf mogen bepalen met wie ze zaken doen en met wie niet, zelf hun prijzen mogen vaststellen, et cetera. Maar het is niet zo dat uit het algemene grondrecht van vrijheid van ondernemerschap volgt dat het recht ook het belang om (zoveel mogelijk) geld te verdienen op zichzelf beschermt. Of dat hieruit voortvloeit dat 'minder winst kunnen maken' een botsing met het

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

grondrecht op privacy of gegevensbescherming van anderen oplevert. Zoals dit ook niet inhoudt dat bijvoorbeeld het grondrecht van anderen/klanten op eigendom onder verwijzing naar ondernemingsvrijheid onder omstandigheden zou mogen worden geschonden. Ondernemers hebben anderzijds wel de nodige zorgplichten voor hun werknemers en/of hun klanten. Die zijn vastgelegd in concrete of algemene rechtsnormen. Daar invulling aan kunnen geven is wel een gerechtvaardigd belang.

109. Het voorgaande brengt met zich dat gerechtvaardigde belangen een min of meer dringend en specifiek karakter hebben dat uit een (geschreven of ongeschreven) rechtsregel of rechtsbeginsel voortvloeit; het moet in zekere zin onontkoombaar zijn dat deze gerechtvaardigde belangen worden behartigd.⁵² Zuiver commerciële belangen en het belang van winstmaximalisatie ontberen voldoende specificiteit en missen een dringend 'wettelijk' karakter zodat zij niet kunnen kwalificeren als gerechtvaardigde belangen.
110. Dit volgt, zij het in iets andere bewoordingen, ook uit advies 06/2014 van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, de voorloper van de AVG. In dit advies is onder meer het volgende vermeld: 'Een belang kan daarom worden beschouwd als gerechtvaardigd zolang de voor de verwerking verantwoordelijke dit belang kan behartigen op een manier die overeenkomt met de gegevensbeschermings- en andere wetgeving. Anders gezegd moet een gerechtvaardigd belang "aanvaardbaar zijn volgens de wetgeving".⁵³
111. De door VoetbalTV voor het maken en verspreiden van de videobeelden genoemde belangen: het vergroten van de betrokkenheid en het spelplezier van voetballiefhebbers, het uitvoeren van technische analyses voor/door trainers en/of analisten van de voetbalclubs, de mogelijkheid voor onder andere spelers, vrienden en familieleden om wedstrijden op afstand (terug) te kunnen kijken, en de belangen van derden als voetbalclubs, spelers, trainers en andere voetballiefhebbers, missen een dringend karakter dat uit een (geschreven of ongeschreven) rechtsregel of rechtsbeginsel voortvloeit. Voor wat betreft de verwijzing naar artikel 16 van het Handvest, de vrijheid van ondernemerschap, geldt hetzelfde. Dit fundamentele recht regelt naast de contractuele vrijheid, de vrijheid om een economische of een handelsactiviteit uit te oefenen. Het belang van deze vrijheden is echter onvoldoende concreet en rechtstreeks om te kunnen kwalificeren als gerechtvaardigd belang. Het doel om een sociaal platform te willen zijn en/of het doel om een analyse-instrument aan te willen bieden zijn uiteraard zeer te respecteren (commerciële) belangen, legaal, maar geen

⁵² Zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof van Justitie EU van 4 mei 2017, ECLI:EU:C:2017:336, r.o. 29: '[...] dat het belang van een derde bij het verkrijgen van persoonsgegevens van degene die schade heeft aangebracht aan zijn eigendom, teneinde de schade op deze persoon in rechte te verhalen, een gerechtvaardigd belang is (zie in die zin arrest van 29 januari 2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, punt 53).'

⁵³ WP29 Opinion 06/2014 on the "Notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46EC", p. 25.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

rechtsbelangen, en kunnen dus en daarom niet worden afgedwongen in rechte. De AP concludeert dan ook dat de door VoetbalTV gestelde belangen niet kwalificeren als gerechtvaardigd.

112. De opvatting dat deze interpretatie van 'gerechtvaardigd' ertoe zou leiden dat ondernemingen enkel nog kunnen verwerken met toestemming deelt de AP niet. De meeste ondernemingen verwerken persoonsgegevens, omdat dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van een contract. Daarnaast wordt door ondernemingen vaak toestemming gevraagd voor (andere) verwerkingen. Soms voor een heel gedetailleerd specifiek doel, soms is dat specifieke doel wat algemener geformuleerd. Voorts mogen ondernemingen persoonsgegevens (aanvullend) verwerken op basis van artikel 6, vierde lid, van de AVG. Ook veel bijzondere wetgeving geeft onder omstandigheden aan ondernemingen (toch) de nodige ruimte voor verwerkingen omdat ook in dat type wetgeving *rechtsbelangen* kunnen zijn gecodificeerd waar ondernemingen een beroep op kunnen doen voor verwerkingen. Maar de 'ondergrens' daarbij is wel dat het *rechtsbelangen* moet betreffen.
113. De conclusie is dat het belang van VoetbalTV bij het structureel maken van video-opnames van grote aantallen amateurvoetbalwedstrijden, het verder verspreiden daarvan via de VoetbalTV-app en het verder gebruik/verspreiden via de analyse tools voor de voetbalclubs, niet kwalificeert als gerechtvaardigd. Nu deze verwerking evenmin kan worden gebaseerd op een andere wettelijke grondslag als benoemd in artikel 6, eerste lid, van de AVG, concludeert de AP dat de verwerking in strijd met de AVG heeft plaatsgevonden.

4.4.2 Gerechtvaardigd belang; tweede voorwaarde

114. In het voorgaande is geconcludeerd dat geen sprake is van een gerechtvaardigd belang, zodat aan een verdere beoordeling van de noodzakelijkheid en de afweging tussen de belangen van betrokkenen enerzijds en die van VoetbalTV en eventuele andere belanghebbenden anderzijds in beginsel niet wordt toegekomen. Gelet op het door VoetbalTV hieromtrent gestelde, wordt hierna evenwel in reactie op de zienswijze van VoetbalTV ingegaan op deze volgende twee stappen van de toetsing aan artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG.

Zienswijze VoetbalTV

115. VoetbalTV meent dat de noodzaak van de verwerking om de gerechtvaardigde doeleinden te bereiken, met de omschrijving van de belangen en de verwerkingen is gegeven. Inherent aan het kunnen bieden van een online platform waarmee videobeelden van wedstrijden kunnen worden gedeeld teneinde terugkijken en spelanalyse mogelijk te maken en betrokkenheid en spelplezier van voetballiefhebbers te vergroten, is het opnemen van wedstrijden zelf, en het verder verwerken van de beelden ervan. Het doel kan niet op een andere minder ingrijpende wijze worden verwezenlijkt: de beelden zijn het essentiële onderdeel van de dienst waar de clubs, voetballers en andere geïnteresseerden naar op zoek zijn en die VoetbalTV biedt. De verwerking staat ook in verhouding tot dit doel: zo wordt er niet meer verzameld dan nodig is, en worden de beelden voor beperkte doeleinden gebruikt en voor beperkte duur (een jaar) beschikbaar gesteld.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Overwegingen AP

116. Voor zover er vanuit gegaan zou moeten worden dat wel sprake is van een echt, rechtstreeks en concreet belang dat kwalificeert als 'gerechtvaardigd', leidt dat de AP tot de volgende overwegingen ten aanzien van het noodzakelijkheidsvereiste. Hierna wordt eerst kort het juridische kader beschreven met betrekking tot het noodzakelijkheidsvereiste. Daarna worden de feiten in deze zaak aan de hand hiervan beoordeeld.
117. Met betrekking tot de voorwaarde van noodzakelijkheid, stelt het Hof van Justitie voorop dat uitzonderingen op de bescherming van persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke moeten blijven.⁵⁴
118. De voorganger van de European Data Protection Board (EDPB), de Werkgroep gegevensbescherming artikel 29, heeft in Advies 06/2014 over het begrip gerechtvaardigd belang aangegeven dat de concrete toetsing van deze voorwaarde behelst of minder inbreukmakende middelen beschikbaar zijn voor het bereiken van hetzelfde doel.⁵⁵ In dit kader geeft het Hof van Justitie voorts aan dat de voorwaarde inzake noodzakelijkheid van de verwerking moet worden onderzocht in samenhang met het beginsel van 'minimale gegevensverwerking',⁵⁶ welk beginsel is vastgelegd in artikel 5, eerste lid, onder c, van de AVG. Volgens dat artikel moeten persoonsgegevens toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
119. Uit het bovenstaande volgt dat de gegevensverwerking door VoetbalTV moet voldoen aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de inbreuk evenredig moet zijn aan het met de verwerking te dienen doel. Ingevolge het subsidiariteitsbeginsel moet het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige, wijze kunnen worden verwerkelijkt.

Toepassing van de norm noodzaak

120. Het bedrijfsmodel van VoetbalTV is erop gericht om van zoveel mogelijk amateurvoetbalwedstrijden beeldopnamen te maken en deze te verder te verspreiden, waaronder ook van die van de jeugd vanaf 13 jaar. De geïnstalleerde videocamera's leggen de integrale voetbalwedstrijd zonder beperkingen vast en de verzamelde beelden worden gedurende (maximaal) een jaar beschikbaar gesteld. De verwerkingsdoeleinden zoals hiervoor benoemd zijn het vergroten van de betrokkenheid en het spelplezier van voetballiefhebbers; het uitvoeren van technische analyses voor/door trainers en/of

⁵⁴ Hof van Justitie EU 11 december 2019, C-708/18, r.o. 46; Hof van Justitie EU 4 mei 2017, C-13/16, r.o. 30.

⁵⁵ Advies 06/2014 over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, 9 april 2014, Groep gegevensbescherming artikel 29, p. 35.

⁵⁶ Hof van Justitie EU, zaak C-708/18, 11 december 2019, r.o. 48.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

analisten van de voetbalclubs; en de mogelijkheid voor onder andere spelers, vrienden en familieleden om wedstrijden op afstand (terug) te kunnen kijken.

121. De AP is van oordeel dat de verwerking niet noodzakelijk is voor het vergroten van de betrokkenheid en het spelplezier van voetballiefhebbers. Voor deze doeleinden zijn minder inbreukmakende alternatieven denkbaar, zoals redactionele artikelen.
122. De AP benadrukt dat niet is gebleken van een noodzaak om ook van de voetbalwedstrijden van kinderen vanaf 13 jaar beelden vast te leggen en deze verder te verspreiden met het oog op het vergroten van betrokkenheid van voetballiefhebbers en het uitvoeren van technische analyses. Dat het gebruik van digitale media onder deze groep groot is en kinderen enthousiast zijn zoals VoetbalTV stelt, vormt hiertoe geen rechtvaardiging. Voorts is niet ondenkbaar dat kinderen zich mogelijk vrijer zullen voelen in de uitoefening van hun sport en daaraan meer spelplezier kunnen beleven wanneer de wedstrijd niet door middel van camera's wordt opgenomen. Indien een coach of trainer behoefte heeft aan analyse kan hij/zij ook zelf met een camera langs het veld beeldopnamen maken.
123. Op grond van het bovenstaande is de AP van oordeel dat VoetbalTV bij het verwerken van persoonsgegevens niet voldoet aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Geconcludeerd wordt dat het verwerken van de videobeelden niet noodzakelijk is voor de door VoetbalTV gestelde gerechtvaardigde belangen. De verwerking van persoonsgegevens voldoet dan ook niet aan de tweede voorwaarde uit artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG.

4.4.3 Gerechtvaardigd belang; derde voorwaarde

124. Voor zover onverlet het vorenstaande uitgegaan zou moeten worden van de noodzakelijkheid van de verwerking, wordt hierna ingegaan op de derde voorwaarde van de toetsing aan artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG, de belangenafweging.

Zienswijze VoetbalTV

125. Met inachtneming van de door de WP29 benoemde factoren in het kader van de belangenafweging, stelt VoetbalTV zich op het standpunt dat de impact van de verwerking van de videobeelden gering is. VoetbalTV erkent dat de beelden doorgaans als verwerking van persoonsgegevens kwalificeren, maar merkt daarbij op dat de mate van identificeerbaarheid beperkt is door de afstand waarvandaan de camera's filmen, het gegeven dat zowel bij de wedstrijdbeelden als het video-analyse platform niet kan worden ingezoomd door de kijker/gebruiker en de resolutie ('uitzending' via de app vindt plaats met een lagere beeldresolutie dan die van de analyse tool die alleen binnen de club beschikbaar is). De gezichten van spelers zijn doorgaans niet goed waar te nemen. De sporters zullen voor bekenden doorgaans te identificeren zijn, maar voor personen die geen relatie met de betrokkene hebben, is dit al minder snel het geval. Bovendien zijn de gegevens niet te beschouwen als gevoelige gegevens; het zijn primair registraties van voetbalwedstrijden die bovendien openbaar toegankelijk zijn voor het algemene publiek. Het voorgaande, samen met de transparantie die aan het veld en online wordt

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

geboden, maakt dat de verwerking aansluit bij de redelijke verwachtingen van betrokkenen. Verder is van belang dat de verspreiding van beeldmateriaal plaatsvindt op een gesloten platform waar de content en het gedrag van gebruikers kan worden gemodereerd. Het is op een laagdrempelige wijze mogelijk om de opname van beelden te voorkomen of de verdere distributie ervan via het platform te stoppen. Gebruikers van het platform van wie een wedstrijd is vastgelegd, kunnen zelf bepalen met wie zij hun zelfgekozen spelmomenten delen. Betrokkenen/teams kunnen voor, tijdens en na de wedstrijd via drie verschillende kanalen (club, app en VoetbalTV-contactgegevens) zorgen dat de beelden niet worden verzameld of worden verspreid, via de mogelijkheid van bezwaar en verzet. Ook is er een 'notice and takedown'-procedure. Mensen kunnen online een formulier invullen, waarin zij kunnen aangeven wat de klacht is, bijvoorbeeld over een vechtpartij. De betreffende beelden kunnen dan van het platform worden verwijderd. Er is ook een noodprocedure voor incidenten. VoetbalTV benadrukt dat ook betrokkenen zelf belang bij de verwerking hebben. Er blijkt immers een grote behoefte te bestaan onder spelers om videobeelden van zichzelf te kunnen terugzien of te delen met anderen.

126. VoetbalTV acht de verwerkingen geoorloofd op grond van het gerechtvaardigd belang zoals vervat in artikel 6, eerste lid, sub f, van de AVG en concludeert dat er geen grond is om een handhavingmiddel in te zetten omdat er geen sprake is van een overtreding van de AVG.

Overwegingen AP

127. De AP is zoals hiervoor is toegelicht van mening dat de verwerking door VoetbalTV niet aan de eerste voorwaarde van de toets uit artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG voldoet. Evenmin voldoet zij aan de tweede en derde voorwaarde van de toets uit artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG. Hieronder wordt eerst kort het juridische kader beschreven met betrekking tot de derde voorwaarde uit dit artikel, de belangenafweging. Daarna worden de feiten in deze zaak beoordeeld aan de hand van deze norm.
128. Voor een geslaagd beroep op de grondslag van gerechtvaardigde belangen geldt als derde voorwaarde dat de belangen of fundamentele rechten en vrijheden van de bij de gegevensbescherming betrokken personen niet zwaarder wegen dan de belangen van een verwerkingsverantwoordelijke of derde.
129. Het Hof van Justitie stelt in dit kader dat deze afweging van de betrokken tegengestelde rechten en belangen in beginsel afhangt van de bijzondere omstandigheden van een concreet geval.⁵⁷ Het criterium inzake de ernst van de inbreuk op de rechten en vrijheden van de betrokkenen vormt een essentieel onderdeel van deze afweging.⁵⁸ Het Hof van Justitie geeft daarbij aan dat in dit verband met name rekening moet worden gehouden met de aard van de betrokken persoonsgegevens, de aard en concrete wijze van verwerking van de betrokken gegevens, in het bijzonder het aantal personen dat er toegang toe heeft en de wijze waarop zij die toegang verkrijgen en de redelijke verwachtingen van de

⁵⁷ Hof van Justitie EU, zaak C-13/16, 4 mei 2017, r.o. 31.

⁵⁸ Hof van Justitie EU, zaak C-708/18, 11 december 2019, r.o. 56.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

betrokkene dat zijn persoonsgegevens niet worden verwerkt wanneer hij redelijkerwijs geen verdere verwerking ervan kan verwachten.⁵⁹

130. In lijn hiermee wordt in voornoemd Advies 06/2014 van de WP29 gesproken over gelijksoortige elementen die bij de beoordeling meegenomen moeten worden.⁶⁰ Voorts wordt hierin de speciale rol benadrukt die waarborgen kunnen spelen, deze kunnen namelijk de gevolgen voor betrokkenen verminderen en daarmee van invloed zijn op de belangenafweging. Zo staat beschreven dat het voldoen aan de wettelijke verplichtingen, onder andere wat betreft evenredigheid en transparantie, in grote mate bijdraagt aan de garantie dat de verwerkingsverantwoordelijke voldoet aan de vereisten van artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG.⁶¹

Toepassing norm belangenafweging

131. Zoals hiervoor in paragraaf 4.1 is aangegeven zijn op de videobeelden⁶² van de voetbalwedstrijden de lichaamsgestalten en bewegingen van spelers duidelijk te zien en gezichten soms goed te zien zijn en soms ook niet. De AP heeft geconstateerd dat de videobeelden duidelijk genoeg zijn om het merendeel van de personen aan de hand van hun fysieke verschijning (gezicht, lichaamsgestalte en haar), te kunnen herkennen c.q. te identificeren. Ook in combinatie met andere gegevens, zoals de betreffende voetbalteams, de datum waarop de wedstrijd is gespeeld, en eventueel het rugnummer kunnen personen waarvan videobeelden zijn gemaakt, zonder onevenredige inspanning, worden geïdentificeerd.
132. Voor wat betreft de aard en concrete wijze van verwerking van de betrokken gegevens (in het bijzonder het aantal personen dat er toegang toe heeft en de wijze waarop zij die toegang verkrijgen) gaat het in deze om het integraal opnemen en het integraal publiceren van de beelden van wedstrijden live en 'on demand' op het VoetbalTV platform. In december 2019 waren er circa 500.000 gebruikers van de app. Meerdere personen kunnen gebruikmaken van hetzelfde account.⁶³
133. De omstandigheid dat het gaat om (amateur)voetbalwedstrijden die openbaar toegankelijk zijn voor het algemeen publiek, betekent nog niet dat de verwerking van de videobeelden aansluit bij de redelijke verwachtingen van betrokkenen. Met het integraal verder verspreiden van de beeldopnamen van de wedstrijden via de gratis app van VoetbalTV en deze gedurende maximaal een jaar ter beschikking te stellen, krijgt een zeer grote groep gebruikers toegang tot deze gegevens gedurende een relatief lange periode.

⁵⁹ Hof van Justitie EU, zaak C-708/18, 11 december 2019, r.o. 57, 58.

⁶⁰ Advies 06/2014 over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, 9 april 2014, Groep gegevensbescherming artikel 29, vanaf p. 44.

⁶¹ Advies 06/2014 over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, 9 april 2014, Groep gegevensbescherming artikel 29, p. 49 en 50.

⁶² Resolutie videobeelden van de app is 1280x720 pixels (brief van VoetbalTV van 17 januari 2019).

⁶³ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

134. Dat het volgens VoetbalTV gaat om een gesloten platform (beschikbaar voor personen die zich hebben geregistreerd als gebruiker van de app en geen sprake is van open video sharing) maakt dat niet anders. Dergelijke aantallen (mogelijke) 'toeschouwers'⁶⁴ lijken niet voor de hand liggend voor een sportwedstrijd op amateurniveau en derhalve niet aan te sluiten bij de redelijke verwachtingen van betrokkenen. Dit geldt eens te meer ten aanzien van het ontsluiten van de opnamen van de wedstrijden van kinderen. De vraag is of zij redelijkerwijs hadden kunnen verwachten dat VoetbalTV op een zo omvangrijke wijze hun persoonsgegevens verzamelt, en verspreidt. De AP meent van niet. Daarbij moet in acht worden genomen dat kinderen met betrekking tot hun persoonsgegevens recht op specifieke bescherming hebben, aangezien zij zich allicht minder bewust zijn van de betrokken risico's, gevolgen en waarborgen en van hun rechten in verband met de verwerking van persoonsgegevens.⁶⁵
135. De gevolgen voor de betrokkenen, voetballers en scheidsrechters, kunnen ingrijpend zijn, zeker wanneer videobeelden worden verspreid van bijvoorbeeld incidenten, zoals vechtpartijen en overtredingen, of van blunders, zoals een eigen doelpunt. Deze beelden, die in beginsel door iedereen die de VoetbalTV-app gebruikt kunnen worden gezien, kunnen de betrokkenen nog heel lang achtervolgen met alle gevolgen van dien (bijvoorbeeld pesten).
-
136. Hiervoor is aangegeven dat ook waarborgen een rol kunnen spelen in de belangenafweging. Door VoetbalTV is voorzien in de mogelijkheid voor betrokkenen om voor, tijdens en na de wedstrijd via drie verschillende kanalen (bij hun club, via de VoetbalTV-app en in rechtstreeks contact met VoetbalTV) bezwaar te maken dan wel verzet in te dienen tegen de video-opnames en de verdere verspreiding daarvan. Tevens is voorzien in een 'notice and takedown'-procedure. Met een dergelijke werkwijze wordt van betrokkenen verwacht zich op de hoogte te stellen via het privacy- en cookiebeleid, hun voetbalclub of anderszins van deze procedures en deze vervolgens ook in gang te zetten indien zij verspreiding van de beelden onwenselijk achten. De mogelijkheid om bezwaar te maken tegen het maken van videobeelden is alleen effectief indien de wedstrijdplanning van de club het toestaat om het team te laten spelen op een ander veld zonder camera's. Los van de vraag hoe VoetbalTV omgaat met bezwaren van betrokkenen die worden ingediend nadat de beelden zijn gemaakt (VoetbalTV brengt naar voren dat indien VoetbalTV na beoordeling van de beelden concludeert dat er sprake is van een gebeurtenis die niet het voetbalplezier vergroot, deze worden verwijderd,⁶⁶ terwijl artikel 21, eerste lid, van de AVG er als hoofdregel van uitgaat dat de verwerking wordt gestaakt. Slechts als VoetbalTV dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking aanvoert die zwaarder wegen dan onder andere de belangen, rechten en vrijheden van de betrokkene, is de uitkomst anders), geldt verder dat verspreiding van beelden van incidenten of blunders met de reactieve maatregelen niet kunnen worden voorkomen. Gelet hierop is de kans dat ongewenste videobeelden toch verspreid worden aanzienlijk, terwijl betrokkenen in redelijkheid mogen verwachten dat ongewenste videobeelden niet worden verspreid. Daarbij merkt de AP op dat de kans op groepsdruk betrokkenen zou kunnen doen besluiten geen gebruik te maken van deze waarborgen

⁶⁴ 500.000 gebruikers in december 2019.

⁶⁵ Overweging 38 van de AVG.

⁶⁶ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

die daarmee hun doel voorbij zouden schieten. Met name voor de grote groep kinderen die door VoetbalTV wordt betrokken in het platform van VoetbalTV kunnen de beschreven procedures bezwaarlijk als effectieve waarborgen worden beschouwd. Nu kinderen specifieke bescherming verdienen, dient de informatie en communicatie in een zodanig duidelijke en eenvoudige taal te worden gesteld dat het kind deze makkelijk kan begrijpen. VoetbalTV hanteert voorts een relatief lange bewaartermijn van een jaar wat betekent dat betrokkenen - zo zij niet in actie zouden komen - lange tijd geconfronteerd kunnen worden met de gevolgen van de verwerking.

137. Alles afwegende is de AP van oordeel dat de met de video-opnamen nagestreefde belangen van VoetbalTV niet prevaleren boven de belangen, rechten en vrijheden, met inbegrip van hun fundamentele rechten op de bescherming van persoonsgegevens en privacy, van betrokkenen en derden. Dit is zeker het geval nu onderhavige zaak mede ziet op een grote groep kinderen. Anders gezegd, door deze vergaande wijze van verwerking, de stelselmatige en grootschalige verspreiding van videobeelden van amateurvoetbalwedstrijden, is de ernst van de aantasting op de rechten en vrijheden van spelers en scheidsrechters te groot ten opzichte van het belang van VoetbalTV om haar reguliere bedrijfsactiviteiten als mediaonderneming uit te voeren. Dit is het geval ondanks dat, zoals betoogd door VoetbalTV, er grote financiële belangen en gevolgen op het spel staan. Voorts valt niet in te zien dat de belangen van derden, zoals die van grootouders om op afstand de wedstrijden van hun kleinkinderen te kunnen volgen, zwaarder zouden moeten wegen dan het belang van betrokkenen, waaronder kinderen.

138. Op grond van het bovenstaande wordt vastgesteld dat VoetbalTV ook niet voldoet aan de derde stap in de toets van artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG. De belangen of fundamentele rechten en vrijheden van betrokkenen wegen zwaarder dan het belang van VoetbalTV.

4.4.4 Conclusie rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens

139. Gelet op het voorgaande concludeert de AP dat VoetbalTV geen rechtmatige grondslag heeft voor het verwerken van persoonsgegevens waar het gaat om het opnemen van de beelden van een groot aantal amateurvoetbalwedstrijden door middel van digitale videocamera's en het vastleggen daarvan in videobestanden, het verder verspreiden van de beelden aan gebruikers en 'toeschouwers' via de VoetbalTV-app met live-views en on-demand terugkijken, en het verder verspreiden en ter beschikking stellen van de videobeelden via de analyse tools.

140. VoetbalTV heeft daardoor vanaf (in ieder geval) augustus 2018 tot heden in strijd met artikel 6, eerste lid, van de AVG gehandeld, in samenhang gezien met het beginsel van rechtmatige verwerking in de zin van artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de AVG.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

5. Boete

5.1 Inleiding

141. Door zonder rechtmatige grondslag video-opnamen te maken van een groot aantal amateurvoetbalwedstrijden en deze beelden verder te verspreiden onder een groot publiek via de VoetbalTV-app en via de analyse tools, heeft VoetbalTV in strijd gehandeld met artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a jo. artikel 6, eerste lid, van de AVG en inbreuk gemaakt op het recht van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op de bescherming van persoonsgegevens van een groot aantal betrokkenen die als gevolg hiervan de controle over hun persoonsgegevens (voor een deel) hebben verloren. De AP is van oordeel dat dit een ernstige overtreding betreft.
142. De AP ziet hierin aanleiding om gebruik te maken van haar bevoegdheid om een boete op grond van artikel 58, tweede lid, aanhef en onder i en artikel 83, vierde lid, van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 14, derde lid, van de UAVG, aan VoetbalTV op te leggen.

Zienswijze VoetbalTV

143. VoetbalTV meent dat zelfs als zou moeten worden aangenomen dat sprake is van een overtreding, in dit geval geen boete mag worden opgelegd. VoetbalTV kon op het moment dat zij in 2017 startte met haar initiatief niet weten dat later zou blijken dat zij daarmee in de ogen van de AP een overtreding van de AVG zou begaan. De nieuwe normuitleg van het gerechtvaardigd belang heeft immers geen Europees of Nederlands precedent, en is door de AP op 1 november 2019 voor het eerst op haar website gepubliceerd. Dat was niet een aankondiging op basis waarvan VoetbalTV haar gedrag nog kon aanpassen. Het definitieve onderzoeksrapport was zo goed als afgerond en had betrekking op gedragingen die voor 1 november 2019 plaatsvonden. Het zou daarom in strijd met het lex certa-beginsel zijn als VoetbalTV nu een boete zou krijgen voor overtreding van een norm waarvan zij pas op 1 november 2019 kon begrijpen dat de AP die voortaan zo uitlegt.⁶⁷ Bovendien heeft VoetbalTV gedurende het onderzoek consequent de dialoog met de AP gezocht en daarnaast aanvullende maatregelen genomen om betrokkenen te beschermen, ondanks het feit dat de AP zich niet bereid toonde met VoetbalTV in gesprek te gaan over onder meer de waarborgen ter bescherming van spelers en toeschouwers. De AP staat een scala aan corrigerende maatregelen ter beschikking en moet ingevolge overweging 148 van de AVG kiezen voor de meest geschikte maatregel in de omstandigheden van het individuele geval. VoetbalTV meent dat de AP, zo zij al tot handhaving over zou gaan, rekening zou moeten houden met onder meer de proportionaliteit en subsidiariteit van de door haar op te leggen sanctie. Bij haar keuze voor een handhavingsmiddel zou zij op grond daarvan niet tot het opleggen van een bestuurlijke boete moeten overgaan. Indien toch tot handhaving zou worden overgegaan, zou gekozen moeten worden voor het middel met de minste impact. Daarnaast

⁶⁷ Zie wetgevingsadvies Raad van State over het ontwerp van de AVG dat bij open normen van een toezichthoudend bestuursorgaan in beginsel zal worden gevraagd om helderheid te verschaffen over hetgeen van de ondertoezichtgestelden precies wordt verwacht in het specifieke geval voordat het opleggen van een punitieve sanctie aan de orde kan zijn. Kamerstukken II, 2017-2018, 34851, nr. 4, p. 52.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

is VoetbalTV een kleine onderneming en dient de AP bij de toepassing van de AVG de specifieke behoeften van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen in acht te nemen (artikel 2a UAVG).

Overwegingen AP

144. De AP heeft uiteengezet dat de normuitleg van de grondslag van het 'gerechtvaardigd belang' - zoals hiervoor in paragraaf 4.4 uitvoerig beschreven - volgt uit het systeem van de AVG. Onder verwijzing naar rechtspraak van het Hof van Justitie is uitgelegd dat het in zekere zin onontkoombaar moet zijn dat de gerechtvaardigde belangen worden behartigd. Zuiver commerciële belangen en het belang van winstmaximalisatie ontberen voldoende specificiteit en missen een dringend 'wettelijk' karakter zodat zij niet kunnen kwalificeren als gerechtvaardigde belangen. Dit laatste is, anders dan VoetbalTV suggereert, in overeenstemming met de berichtgeving van 30 november 2018 door de AP op haar website over wifitracking voor commerciële doeleinden. Voorts heeft de AP er op gewezen dat dit ook volgt uit meergenoemd advies 06/2014 van de WP29. Dit advies biedt richtsnoeren voor de toepassing van artikel 7, onder f, van Richtlijn 95/46/EG (thans artikel 6, eerste lid, aanhef en onder f, van de AVG), waarin is vermeld: 'Een belang kan daarom worden beschouwd als gerechtvaardigd zolang de voor de verwerking verantwoordelijke dit belang kan behartigen op een manier die overeenkomt met de gegevensbeschermings- en andere wetgeving'. Anders gezegd moet een gerechtvaardigd belang "aanvaardbaar zijn volgens de wetgeving".⁶⁸ De AP is van oordeel dat deze norm degene tot wie zij is gericht voldoende in staat stelt zijn gedrag daarop af te stemmen. Voor zover VoetbalTV betoogt dat de op de website van de AP gepubliceerde normuitleg nieuw zou zijn, kan dit dan ook niet worden gevolgd.
145. Ten slotte wijst de AP er in dit verband op dat ook na het doorlopen van de tweede en derde stap van de toetsing van artikel 6, eerste lid, onder f, VoetbalTV zich niet op deze bepaling kan beroepen.
146. Gelet op het voorgaande is de AP van oordeel dat het voor VoetbalTV redelijkerwijze voorzienbaar was dat de hier aan de orde zijnde verwerkingen zouden kunnen worden aangemerkt als een overtreding van artikel 6, eerste lid, van de AVG. Het beroep op het lex certa-beginsel faalt reeds daarom.
147. Ten aanzien van het door VoetbalTV gestelde over behoeften van kleine ondernemingen, merkt de AP nog het volgende op. In de AVG wordt rekening gehouden met specifieke behoeften van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, als ook in artikel 2a van de UAVG. Dit ziet er met name op dat rekening wordt gehouden met de omvang van de desbetreffende onderneming in die zin dat van grotere ondernemingen *grosso modo* mag worden verwacht dat zij beschikken over meer mogelijkheden en middelen dan kleinere ondernemingen. Ook in het midden- en kleinbedrijf kan sprake zijn van risicovolle verwerkingen, waarbij benadrukt wordt dat de risicogerichte benadering van de AVG in die gevallen altijd de doorslag geeft. Er wordt meer verwacht van een verwerkingsverantwoordelijke naarmate de verwerkingen waarvoor hij verantwoordelijk is meer risico's voor betrokkenen met zich mee brengen, ongeacht de grootte van de organisatie van de

⁶⁸ WP29 Opinion 06/2014 on the "Notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46EC", p. 25.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

verwerkingsverantwoordelijke. Bij het bepalen van de hoogte van een boete bij grotere organisaties zal doorgaans een hoger boetebedrag aan de orde zijn, wil de boete doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend zijn. Bij het nemen van een besluit dient de AP alle relevante belangen mee te wegen. Dat artikel 2a een van die belangen specifiek noemt betekent niet dat andere belangen per definitie minder gewicht in de schaal leggen. Voorts vloeit soms uit de aard van de bepalingen van de AVG voort dat bij de toepassing daarvan geen enkele ruimte bestaat om een onderscheid te maken tussen kleinere en grotere verwerkingsverantwoordelijken, bijvoorbeeld bij de grondslagen waarop verwerking van persoonsgegevens dient te zijn gebaseerd.⁶⁹

148. De AP ziet in het door VoetbalTV gestelde dan ook geen aanleiding om van haar bevoegdheid tot het opleggen van een boete af te zien.

5.2 Boetebeleidsregels Autoriteit Persoonsgegevens 2019 (Boetebeleidsregels 2019)

144. Ingevolge artikel 58, tweede lid, aanhef en onder i en artikel 83, vijfde lid, van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 14, derde lid, van de UAVG, is de AP bevoegd aan VoetbalTV in geval van een overtreding van artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a jo. artikel 6, eerste lid, van de AVG een bestuurlijke boete op te leggen tot € 20.000.000 of, voor een onderneming, tot 4% van de totale wereldwijde jaaromzet in het voorgaande boekjaar, indien dit cijfer hoger is.
145. De AP heeft Boetebeleidsregels 2019 vastgesteld inzake de invulling van voornoemde bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete, waaronder het bepalen van de hoogte daarvan.
146. Ingevolge artikel 2, onder 2.2, van de Boetebeleidsregels 2019 zijn de bepalingen ter zake van overtredingen waarvoor de AP een bestuurlijke boete kan opleggen van ten hoogste het bedrag van € 20.000.000 of, voor een onderneming, tot 4% van de totale wereldwijde jaaromzet in het voorgaande boekjaar, indien dit cijfer hoger is, in bijlage 2 ingedeeld in categorie I, categorie II, categorie III of categorie IV.
147. In Bijlage 2 is de overtreding van artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de AVG ingedeeld in categorie I, II, III of IV, afhankelijk van de indeling van de onderliggende bepaling. Deze onderliggende bepaling is artikel 6 van de AVG. Dit artikel is ingedeeld in categorie III.
148. Ingevolge artikel 2.3 van de Boetebeleidsregels 2019 stelt de AP de basisboete voor overtredingen waarvoor een wettelijk boetemaximum geldt van € 20.000.000 [...] vast binnen de in dat artikel bepaalde boetebandbreedtes. Voor overtredingen in categorie III van bijlage 2 van de Boetebeleidsregels 2019 geldt een boetebandbreedte tussen € 300.000 en € 750.000 en een basisboete van € 525.000.
149. Ingevolge artikel 6 van de Boetebeleidsregels 2019 bepaalt de AP de hoogte van de boete door het bedrag van de basisboete naar boven (tot ten hoogste het maximum van de bandbreedte van de aan

⁶⁹ Zie Kamerstukken I, vergaderjaar 2017–2018, 34 851, D.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

een overtreding gekoppelde boetecategorie) of naar beneden (tot ten laagste het minimum van die bandbreedte) bij te stellen. De basisboete wordt verhoogd of verlaagd afhankelijk van de mate waarin de factoren die zijn genoemd in artikel 7 van de Boetebeleidsregels 2019 daartoe aanleiding geven.

150. Ingevolge artikel 7 van de Boetebeleidsregels 2019 houdt de AP onverminderd de artikelen 3:4 en 5:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) rekening met de volgende factoren die zijn ontleend aan artikel 83, tweede lid, van de AVG, in de Beleidsregels genoemd onder a tot en met k:
- de aard, de ernst en de duur van de inbreuk, rekening houdend met de aard, de omvang of het doel van de verwerking in kwestie alsmede het aantal getroffen betrokkenen en de omvang van de door hen geleden schade;
 - de opzettelijke of nalatige aard van de inbreuk;
 - de door de verwerkingsverantwoordelijke [...] genomen maatregelen om de door betrokkenen geleden schade te beperken;
 - de mate waarin de verwerkingsverantwoordelijke [...] verantwoordelijk is gezien de technische en organisatorische maatregelen die hij heeft uitgevoerd overeenkomstig de artikelen 25 en 32 van de AVG;
 - eerdere relevante inbreuken door de verwerkingsverantwoordelijke [...];
 - de mate waarin er met de toezichthoudende autoriteit is samengewerkt om de inbreuk te verhelpen en de mogelijke negatieve gevolgen daarvan te beperken;
 - de categorieën van persoonsgegevens waarop de inbreuk betrekking heeft;
 - de wijze waarop de toezichthoudende autoriteit kennis heeft gekregen van de inbreuk, met name of, en zo ja in hoeverre, de verwerkingsverantwoordelijke [...] de inbreuk heeft gemeld;
 - de naleving van de in artikel 58, tweede lid, van de AVG genoemde maatregelen, voor zover die eerder ten aanzien van de verwerkingsverantwoordelijke [...] in kwestie met betrekking tot dezelfde aangelegenheid zijn genomen;
 - het aansluiten bij goedgekeurde gedragscodes overeenkomstig artikel 40 van de AVG of van goedgekeurde certificeringsmechanismen overeenkomstig artikel 42 van de AVG; en
 - elke andere op de omstandigheden van de zaak toepasselijke verzwarende of verzachtende factor, zoals gemaakte financiële winsten, of vermeden verliezen, die al dan niet rechtstreeks uit de inbreuk voortvloeien.
151. Ingevolge artikel 8.1 van de Boetebeleidsregels 2019 kan de AP, indien de voor de overtreding bepaalde boetecategorie in het concrete geval geen passende bestraffing toelaat, bij het bepalen van de hoogte van de boete de boetebreedte van de naast hogere categorie respectievelijk de boetebreedte van de naast lagere categorie toepassen.
152. Ingevolge artikel 9 van de Boetebeleidsregels 2019 houdt de AP bij het vaststellen van de boete zo nodig rekening met de financiële omstandigheden waarin de overtreder verkeert. In geval van verminderde of onvoldoende draagkracht van de overtreder kan de AP de op te leggen boete verdergaand matigen, indien, na toepassing van artikel 8.1 van de beleidsregels, vaststelling van een boete binnen de boetebreedte van de naast lagere categorie naar haar oordeel desalniettemin zou leiden tot een onevenredig hoge boete.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

5.3 Boetehoogte

153. Volgens de AP zijn in dit geval de volgende in artikel 7 van de Boetebeleidsregels 2019 genoemde factoren relevant voor het bepalen van de boetehoogte:
- de aard, de ernst en de duur van de inbreuk;
 - de opzettelijke of nalatige aard van de inbreuk (verwijtbaarheid);
 - de door de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker genomen maatregelen om de door betrokkenen geleden schade te beperken.

5.3.1 Aard, ernst en duur van de inbreuk

154. Ingevolge artikel 7, aanhef en onder a, van de Boetebeleidsregels 2019 houdt de AP rekening met de aard, de ernst en de duur van de inbreuk. Bij de beoordeling hiervan betreft de AP onder meer de aard, de omvang of het doel van de verwerking alsmede het aantal getroffen betrokkenen en de omvang van de door hen geleden schade.

Zienswijze VoetbalTV

-
155. VoetbalTV heeft aangegeven dat indien de AP zou overgaan tot oplegging van een boete, daarbij een aantal boeteverlagende omstandigheden zou moeten worden meegewogen. Zo is er geen sprake van enige schade bij de betrokkenen. Betrokkenen die niet wilden dat hun activiteiten op het veld werden gefilmd, konden en kunnen voorkomen dat opnamen worden gemaakt of dat reeds gemaakte opnamen worden verspreid. De ervaring van VoetbalTV is overigens dat betrokkenen de opname juist over het algemeen zeer op prijs stellen. Het is haar bekend dat teams binnen hun verenigingen juist erop aandringen om te mogen voetballen op het veld waar de camera hangt. Er wordt ook nauwelijks geklaagd. Een handjevol klachten heeft VoetbalTV bereikt en dat is altijd meteen, voor zover VoetbalTV bekend, naar tevredenheid afgewikkeld.

Overwegingen AP

156. De bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens is een grondrecht. Krachtens artikel 8, eerste lid, van het Handvest en artikel 16, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) heeft eenieder recht op bescherming van zijn persoonsgegevens. De beginselen en regels betreffende de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van hun persoonsgegevens dienen in overeenstemming te zijn met hun grondrechten en fundamentele vrijheden, met name met hun recht op bescherming van persoonsgegevens. De AVG beoogt bij te dragen aan de totstandkoming van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht en van een economische unie, alsook tot economische en sociale vooruitgang, de versterking en de convergentie van de economieën binnen de interne markt en het welzijn van natuurlijke personen. De verwerking van persoonsgegevens moet ten dienste van de mens staan. Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

functie ervan in de samenleving en moet conform het evenredigheidsbeginsel tegen andere grondrechten worden afgewogen. Elke verwerking van persoonsgegevens dient behoorlijk en rechtmatig te geschieden. Voor natuurlijke personen dient het transparant te zijn dat hen betreffende persoonsgegevens worden verzameld, gebruikt, geraadpleegd of anderszins verwerkt en in hoeverre de persoonsgegevens worden verwerkt of zullen worden verwerkt.

157. Ingevolge artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a jo. artikel 6, eerste lid, van de AVG dienen persoonsgegevens te worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene(n) (onder meer) rechtmatig is, in die zin dat daar een wettelijke grondslag voor bestaat. Dit zijn, in het licht van het bovenstaande, fundamentele bepalingen in de AVG. Indien in strijd daarmee wordt gehandeld, raakt dit de kern van het recht dat betrokkenen hebben op de eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer en de bescherming van hun persoonsgegevens.
158. De activiteiten van VoetbalTV waarop de bevindingen van de AP zien betreffen het systematisch en op grootschalige wijze maken van video-opnamen van integrale amateurvoetbalwedstrijden om deze beelden (integraal) verder te verspreiden via de VoetbalTV-app en de analyse tools. Deze verwerkingen hebben niet plaatsgevonden op basis van een wettelijke grondslag als benoemd in artikel 6, eerste lid, van de AVG. De desbetreffende verwerkingen hebben dan ook onrechtmatig plaatsgevonden. Door dit geheel aan verwerkingen zijn zeer veel betrokkenen getroffen. In een weekende werden ongeveer 500 wedstrijden opgenomen en gepubliceerd.⁷⁰
159. Bij de beoordeling van de ernst van de overtreding betreft de AP enerzijds het grote aantal betrokkenen en de hoeveelheid persoonsgegevens die zijn verwerkt. Anderzijds betreft de AP de categorieën van persoonsgegevens waarop de inbreuk betrekking heeft. Het betreft in dit geval videobeelden waarop spelers/scheidsrechters zijn te zien, maar geen bijzondere persoonsgegevens. Niettemin hebben de verwerkingen mede betrekking op een kwetsbare groep personen, namelijk kinderen. Zij hebben met betrekking tot hun persoonsgegevens recht op specifieke bescherming, aangezien zij zich allicht minder bewust zijn van de betrokken risico's, gevolgen en waarborgen en van hun rechten in verband met de verwerking van persoonsgegevens.⁷¹ Dat er volgens VoetbalTV nauwelijks wordt geklaagd kan de conclusie dat er geen sprake is van enige schade bij betrokkenen niet dragen. In deze volstaat dat schade kan worden geleden als gevolg van de inbreuk op de verordening.
160. Wat betreft de duur van de overtreding houdt de AP rekening met een periode van (in ieder geval) augustus 2018 tot heden,⁷² waarbij zij met name van belang acht dat daarmee naar het oordeel van de AP sprake is van een structurele overtreding.

⁷⁰ Verslag zienswijzezitting 5 december 2019.

⁷¹ Overweging 38 van de AVG.

⁷² Wat betreft de verspreiding van de beelden via de VoetbalTV-app. In maart 2020 is een verbod ingesteld voor het houden van sportwedstrijden.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

161. Gelet op de ernst en duur van de overtreding ziet de AP aanleiding om het basisbedrag van de boete op grond van artikel 7, aanhef en onder a, van de Boetebeleidsregels 2019 te verhogen met € 50.000,-- tot € 575.000,--.

5.3.2 Opzettelijke of nalatige aard van de inbreuk (verwijtbaarheid)

162. Ingevolge artikel 5:46, tweede lid, van de Awb houdt de AP bij de oplegging van een bestuurlijke boete rekening met de mate waarin deze aan de overtreder kan worden verweten. Ingevolge artikel 7, onder b, van de Boetebeleidsregels 2019 houdt de AP rekening met de opzettelijke of nalatige aard van de inbreuk. Nu het hier gaat om een overtreding, is voor het opleggen van een bestuurlijke boete conform vaste rechtspraak⁷³ niet vereist dat wordt aangetoond dat sprake is van opzet en mag de AP verwijtbaarheid veronderstellen als het daderschap vaststaat.⁷⁴

Zienswijze VoetbalTV

163. VoetbalTV heeft aangegeven dat indien de AP zou overgaan tot oplegging van een boete, daarbij een aantal boeteverlagende omstandigheden zou moeten worden meegewogen. Er is onzekerheid en onduidelijkheid over de invulling van de norm. Dat is ook de reden dat VoetbalTV meende dat ze mocht doen wat ze heeft gedaan. Dus van opzet of nalatigheid is geen sprake. VoetbalTV is daarbij ook bepaald niet over één nacht ijs gegaan en heeft haar activiteiten laten voorafgaan door een DPIA. Zij heeft daarover extern juridisch advies ingewonnen en zij, noch haar adviseurs konden weten dat de AP later 'om zou gaan' met betrekking tot de uitleg van het gerechtvaardigd belang. Ook de AP en haar voorganger hebben in het verleden een andere opvatting hierover gehad.

Overwegingen AP

164. VoetbalTV heeft persoonsgegevens verwerkt zonder dat hiervoor een wettelijke grondslag bestond. Onder verwijzing naar hetgeen hierover is overwogen in paragraaf 5.1, volgt de AP VoetbalTV niet in haar standpunt ten aanzien van de norm zoals neergelegd in artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG. Voor zover moet worden aangenomen dat VoetbalTV heeft gehandeld op basis van extern juridisch advies over de grondslag van het gerechtvaardigd belang, wordt opgemerkt dat VoetbalTV er expliciet voor heeft gekozen dat, ondanks daarnaar gevraagd door de AP, niet aan de AP te overleggen. Bij een beroep op afwezigheid van alle schuld ligt het echter op de weg van VoetbalTV om deze afwezigheid aannemelijk te maken door kenbaar te maken waarover advies is gevraagd en wat de inhoud van het advies is geweest.⁷⁵ Aan het hieromtrent door VoetbalTV gestelde wordt dan ook voorbij gegaan.

⁷³ Vgl. Cbb 29 oktober 2014, ECLI:NL:CBB:2014:395, r.o. 3.5.4, Cbb 2 september 2015, ECLI:NL:CBB:2015:312, r.o. 3.7 en Cbb 7 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:54, r.o. 8.3, ABRvS 29 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2879, r.o. 3.2 en ABRvS 5 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3969, r.o. 5.1.

⁷⁴ Kamerstukken II 2003/04, 29702, nr. 3, p. 134.

⁷⁵ Kamerstukken II 2003/04, 29702, nr. 3, p. 134; Cbb 7 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:54, r.o. 9.3. en Cbb 1 december 2016, ECLI:NL:CBB:2016:352, r.o. 5.2.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Daarmee is van een boeteverlagende omstandigheid geen sprake. In het licht van het bovenstaande acht de AP de overtreding verwijtbaar.

5.3.3 Genomen maatregelen om de door betrokkenen geleden schade te beperken

165. De AP overweegt dat VoetbalTV diverse maatregelen heeft getroffen waarmee is beoogd de door betrokkenen geleden schade te beperken. Leden van de betreffende voetbalclubs worden op verschillende wijzen (door hun voetbalclub, via informatieborden bij de voetbalvelden) geïnformeerd over de beeldopnamen en de verspreiding ervan. Voorts kunnen voetbalteams en individuele leden voor, tijdens en na de wedstrijd via drie verschillende kanalen (de voetbalclub, de VoetbalTV-app en rechtstreeks contact met VoetbalTV) zorgen dat de beelden niet worden verzameld of worden verspreid, via de mogelijkheid van bezwaar en verzet. Ook is er een 'notice and takedown'-procedure die voorziet in de mogelijkheid tot het indienen van een klacht door middel van het online invullen van een formulier. De betreffende beelden kunnen dan na beoordeling van het platform worden verwijderd. Er is ook een noodprocedure voor incidenten.

166. De AP overweegt dat hiermee de gevolgen voor de rechten van betrokkenen niet zijn weggenomen en verwijst dienaangaande naar haar overwegingen in paragraaf 4.4.3 over voornoemde waarborgen in het kader van de belangenafweging van artikel 6, eerste lid, onder f, van de AVG en concludeert op basis daarvan dat er geen aanleiding is om het basisbedrag van de boete op grond van artikel 7, onder c van de Beleidsregels 2019 te wijzigen.

5.3.4 Overige factoren

167. De AP ziet geen aanleiding het basisbedrag van de boete op grond van de overige in artikel 7 van de Boetebeleidsregels 2019 genoemde omstandigheden, voor zover van toepassing in het voorliggende geval, te verhogen of te verlagen.

5.3.5 Evenredigheid

168. Tot slot beoordeelt de AP op grond van artikelen 3:4 en 5:46 van de Awb (evenredigheidsbeginsel) of de toepassing van haar beleid voor het bepalen van de hoogte van de boete gezien de omstandigheden van het concrete geval, niet tot een onevenredige uitkomst leidt. Toepassing geven aan het evenredigheidsbeginsel brengt volgens de Boetebeleidsregels 2019 mee dat de AP bij het vaststellen van de boete zo nodig rekening houdt met de financiële omstandigheden waarin de overtreder verkeert.

Zienswijze VoetbalTV

169. VoetbalTV geeft aan dat het AP-onderzoek de facto leidt tot een verbod op het aanbieden van een videoplatform voor amateursporters en amateursportliefhebbers, en tot het faillissement van VoetbalTV. VoetbalTV is een jonge onderneming en heeft nog geen winst kunnen genereren. Er is alleen maar

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

sprake van aanloopverliezen. De uit het onderzoek voortvloeiende dreiging van handhaving heeft haar bedrijfsvoering effectief al lam gelegd. Zij is voor haar inkomsten vooral afhankelijk van subsidies, sponsorinkomsten en periodieke abonnementsvergoedingen die de aangesloten clubs betalen. VoetbalTV moet inmiddels met lede ogen toezien hoe concurrenten uit binnen- en buitenland hun activiteiten intussen ongestoord kunnen voortzetten, en contracten aangaan met voetbalclubs die eerder op het punt stonden zich bij VoetbalTV aan te sluiten. Het voornemen tot handhaving was voor VoetbalTV aanleiding om extra schadebeperkende maatregelen in te zetten. Besloten is om alleen echt de vitale functies van de onderneming nog in stand te houden. De huidige camera's werken vooralsnog wel ieder weekeinde, maar andere uitgaven die niet strikt noodzakelijk zijn, zijn opgeschort. Dat betekent dat arbeidscontracten niet worden verlengd en afscheid wordt genomen van personeel, dat er geen partners meer worden geworven en geen nieuwe clubs worden aangesloten, maar er ook geen doorontwikkeling meer plaatsvindt van het platform. Het voornemen is om deze minimale waakvlamstand te blijven draaien totdat er meer duidelijkheid komt vanuit de rechter, de overheid of de AP. VoetbalTV heeft steeds aangedrongen op snelle besluitvorming, zodat de schade relatief gezien zo beperkt mogelijk blijft. Mocht de AP overgaan tot het inzetten van een handhavingsmiddel waardoor VoetbalTV zich gedwongen ziet haar huidige bedrijfsactiviteiten te staken, dan zal dat naar alle waarschijnlijkheid het einde van de onderneming inluiden, en resulteren in aanzienlijke schade die het niveau van de nu tijdelijk misgelopen inkomsten aanmerkelijk overstijgt. Ter indicatie: op dit moment zijn er al meerdere miljoenen euro's in VoetbalTV geïnvesteerd, terwijl een staking van de bedrijfsactiviteiten ongetwijfeld nog meerdere miljoenen euro's aan extra schade zal veroorzaken. VoetbalTV zal dan niet schromen om de schade daarvan op de AP te verhalen. Daarbij wordt nog buiten beschouwing gelaten de maatschappelijke impact die zo'n verbod zou meebrengen.

Overwegingen AP

De AP overweegt dat VoetbalTV haar beroep op beperkte draagkracht niet heeft onderbouwd met actuele, objectieve en geverifieerde gegevens,⁷⁶ bijvoorbeeld een door een accountant gecontroleerde jaarrekening aan de AP te overleggen, terwijl dit wel op haar weg zou hebben gelegen.⁷⁷ Reeds om die reden is er geen grond om uit te gaan van een beperkte financiële draagkracht van VoetbalTV en de boete te matigen. Voorts acht de AP in dit verband nog van belang dat VoetbalTV gebaseerd is op een samenwerking van de KNVB met Talpa Network, die overeenkomstig een in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde business case plaatsvindt.⁷⁸ Daaruit volgt onder meer dat de KNVB in deze samenwerking het gebruik/licentie van ledendata betreffende leden van de KNVB en wedstrijddata inbrengt, en dat de daarin genoemde besluiten ten aanzien van VoetbalTV (voorafgaande) instemming of goedkeuring behoeven van de KNVB en/of Talpa. Gelet op de mate van economische verbondenheid tussen VoetbalTV enerzijds en de KNVB en Talpa Network anderzijds, is

⁷⁶ Rb. Rotterdam 24 juni 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:4815, Rb. Rotterdam 3 maart 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:1667, Rb. Rotterdam 3 januari 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:306, Cbb 25 januari 2017 ECLI:NL:CBB:2017:14, HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:685, JB 2014/103, AB 2014/271 en ABRvS 27 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4288, r.o. 4.2.

⁷⁷ Rb. Rotterdam 23 april 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:2845.

⁷⁸ Samenwerkingsovereenkomst KNVB/Talpa 17 juli 2018, bijlage 2a bij brief van VoetbalTV van 17 januari 2019.

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

de AP van oordeel dat in dit geval bij de bepaling van draagkracht – zo nodig – rekening zou mogen worden gehouden met de financiële positie van beide moederbedrijven, die ieder vijftig procent van de aandelen in de joint venture VoetbalTV houden.⁷⁹

170. De AP ziet in de stellingen van VoetbalTV dan ook geen aanleiding om aan te nemen dat VoetbalTV een boete van € 575.000,- gezien haar financiële positie niet zou kunnen dragen.

5.4.6 Conclusie

171. De AP stelt het totale boetebedrag vast op € 575.000,-.

6. Dictum

Boete

172. De AP legt aan VoetbalTV, wegens overtreding van artikel 6, eerste lid, van de AVG, in samenhang met artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de AVG een bestuurlijke boete op ten bedrage van € 575.000,- (zegge: vijfhonderdvijfenzeventigduizend euro).⁸⁰

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

[REDACTED]
ir. M.J. Verdier
Vicevoorzitter

Rechtsmiddelenclausule

Indien u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van het besluit digitaal of op papier een bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Ingevolge artikel 38 van de UAVG schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van de beschikking tot oplegging van de bestuurlijke boete op. Voor het indienen van digitaal bezwaar, zie www.autoriteitpersoonsgegevens.nl, onder het kopje Bezwaar maken tegen een besluit, onderaan de pagina onder de kop Contact met de Autoriteit Persoonsgegevens. Het adres voor het indienen op papier is: Autoriteit Persoonsgegevens, postbus 93374, 2509 AJ Den Haag.

⁷⁹ ABRvS 8 juli 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2120, Rb. Rotterdam 15 oktober 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:8566.

⁸⁰ De AP zal voornoemde vordering uit handen geven aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Vermeld op de envelop 'Awb-bezwaar' en zet in de titel van uw brief 'bezwaarschrift'.
Schrijf in uw bezwaarschrift ten minste:

- uw naam en adres;
 - de datum van uw bezwaarschrift;
 - het in deze brief genoemde kenmerk (zaaknummer); of een kopie van dit besluit bijvoegen;
 - de reden(en) waarom u het niet eens bent met dit besluit;
 - uw handtekening.
-